

ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
เบญจางค์ ปันคล้าย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
เบญจางค์ ปันคล้าย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
เบญจางค์ ปันคล้าย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2551

เบญจรงค์ ปั่นคล้าย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปัจจัยที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้านคือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน และการสนับสนุนด้านการอ่านของครู

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 339 คน เป็นนักเรียนชาย 167 คน และนักเรียนหญิง 172 คน ปีการศึกษา 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (x_{12}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_{17}) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (x_{18}) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (x_{19}) การสนับสนุนด้านการอ่านของครู (x_{20})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_7) และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : ต่ำกว่าปริญญาตรี (x_{13})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มี 13 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อายุ (x_3) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (x_4) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (x_5) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (x_6) อาชีพของผู้ปกครอง:รับราชการ (x_8) อาชีพของผู้ปกครอง:พนักงานบริษัทเอกชน (x_9) อาชีพของผู้ปกครอง:ธุรกิจส่วนตัว (x_{10}) อาชีพของผู้ปกครอง:อื่นๆ (x_{11}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง: ปริญญาตรี (x_{14}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง: สูงกว่าปริญญาตรี (x_{15}) บุคลิกภาพ (x_{16})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_{17}) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (x_{18}) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (x_{19}) โดยปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ร่วมกันพยากรณ์นิสัยรักการอ่านได้คิดเป็นร้อยละ 45.90

5. สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.721 + .455x_{17} + .281x_{18} + .163x_{19}$$

5.2 สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .566 x_{17} + .363x_{18} + .145x_1$$

FACTORS AFFECTING ON READING HABITS OF THE SECOND LEVEL,
PRIMARY GRADES 4-6 STUDENTS AT NIMMANORADEE SCHOOL
IN PHASRICHAROEN DISTRICT, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
BENJANG PUNKLOI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
May 2008

Benjang Punkloi. (2008). *Factors Affecting On Reading Habits of The Second Level, Primary Grades 4-6 Students at Nimmanoradee School in Phasricharoen District, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assoc. Prof. Waythanee Greethong.

The purpose of this research was to study factors affecting on reading habits of the second level primary grades 4-6 students at Nimmanoradee School in Phasricharoen District, Bangkok. These factors were divided into 3 dimensions; first of them was personal factors: gender, age, education level, learning achievement, personality and learning motivation. second of them was family factors : parents' career, parents' economic level, parents' educational level, parents' reading supportive. and third of them was school environment : physical condition of library and classroom and teachers' reading supportive.

The samples was consisted of 339 students : 167 males and 172 females of the second level primary grades 4-6 students in academic year 2008. The instrument was questionnaires of factors affecting reading habits. The data was analyzed by The Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows:

1. There were significantly positive correlation among reading habit and 5 factors : parents' economic level (x_{12}) learning motivation (x_{17}) parents' reading supportive (x_{18}) physical condition of library and classroom (x_{19}) and teachers' reading supportive (x_{20}) at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among reading habit and 2 factors : learning achievement (x_7) parents' educational level :below bachelor degree (x_{13}) at .01 level.

3. There were no significantly positive correlation among reading habit and 13 factors : gender male (x_1) gender female (x_2) age (x_3) education level : primary grades IIII (x_4) education level : primary grades V (x_5) education level : primary grades VI (x_6) parents' career : government officer (x_8) parents' career : company officer (x_9) parents' career : business owner (x_{10}) parents' career : others (x_{11}) parents' educational level : bachelor degree (x_{14}) parents' educational level : higher bachelor degree (x_{15}) and personality (x_{16})

4. There were 3 factors significant affecting on reading habits of the second level primary grades 4-6 students ranking from the most to the least affective factors : learning motivation (x_{17}) parents' reading supportive (x_{18}) physical condition of library and classroom (x_{19}) at .01 level. These 3 factors could predict reading habits of the second level primary grades 4-6 students about percentage of 45.90

5. The significantly predicted equations of factors affecting on reading habits of the second level primary grades 4-6 students of Nimmanoradee School in Phasricharoen District, Bangkok were as follows:

5.1 The predicted equation in term of raw score were:

$$\hat{Y} = 1.721 + .455x_{17} + .281x_{18} + .163x_{19}$$

5.2 The predicted equation in term of standard score were:

$$Z = .566 x_{17} + .363x_{18} + .145x_{19}$$

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียน
วัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ของ เบญจางค์ ปั่นคล้าย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)
วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการสอบปากเปล่าที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมที่กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาจากท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ ดร.พาสนา จุฬรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ประสบการณ์แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้จนประสบความสำเร็จด้วยดี

ขอขอบพระคุณ นายสวัสดิ์ กมลวานนท์ และคณะอาจารย์โรงเรียนวัดนิมมานรดีที่ได้อนุญาตในการเก็บข้อมูล และขอขอบใจนักเรียนที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณมารดา บิดา ครูอาจารย์ และเป็นเครื่องทดแทนคุณแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จสมบูรณ์และหวังว่าผลงานชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

เบญจางค์ ปั่นคล้าย

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน.....	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดนิมมานรดี.....	31
3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	35
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	35
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	36
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	36
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	55
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	55
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	55
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
อภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	76
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	79
ภาคผนวก ค ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ.....	94
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	102

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง.....	49
2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน	50
3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน.....	52
4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน.....	53
5 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียน.....	54
6 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	95
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	96
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง.....	97
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน.....	98
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู.....	99
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตของคนในประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมในการที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การศึกษาและการเรียนรู้นั้นจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคนให้มีศักยภาพ มีความสามารถ มีทักษะต่าง ๆ ที่จะนำไปใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านมีความสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ และเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวันของคน มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยชรา การอ่านทำให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทั่วโลก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม (กรมวิชาการ. 2539 : 1)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 24) ได้กำหนดไว้ในมาตรา 24 ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2544 : 12) ได้กำหนดในข้อ 3 ว่าควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยยึดผู้เรียนสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตนได้เต็มศักยภาพ อีกทั้งในมาตรฐานสาระภาษาไทยกำหนดให้นักเรียนใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

การมีนิสัยรักการอ่านจะเป็นหนทางสำคัญที่ช่วยให้คนรู้จักคิด วิเคราะห์ สรุปแยกแยะ ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองอย่างจริงจัง (สุพรรณ วราทร. 2538 : 69) ในสังคมไทยของเรายังมีเด็กอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างพอเพียง ทำให้ไม่มีนิสัยรักการอ่านที่ถูกต้อง (ดวงพร พวงเพ็ชร. 2541 : 2) เนื่องจากว่านิสัยรักการอ่านจะเกิดขึ้นเองในตัวบุคคลยากหากไม่ได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้รักการอ่านจนเป็นนิสัย เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ การอ่านไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาโดยเฉพาะสำหรับบางคนและการอ่านไม่ใช่กรรมพันธุ์ แต่การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน ต้องอ่านมาก ๆ จนกระทั่งเกิดเป็นนิสัยรักการอ่าน (ถาวร บุปผาวงษ์. 2546 : 17) คนไทยยังไม่มีนิสัยรักการอ่านมากนักสังเกตได้จากการใช้เวลาว่างส่วนใหญ่มักปล่อยให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ (ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. 2538 : 34) สถิติการอ่านหนังสือของคนไทยโดยเฉลี่ยเป็นเพียง 10 บรรทัดต่อปีต่อคน (เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์. 2541 : 5) ปัญหาของการขาดนิสัยรักการอ่าน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยพัฒนาช้ากว่าชาติที่เจริญด้านการศึกษาและภูมิปัญญา (กรมวิชาการ. 2539 : 1)

นิสัยรักการอ่านเป็นคุณลักษณะเกี่ยวกับการอ่านที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานาน จนกระทั่งสภาพจิตใจเกิดความสนใจที่จะอ่าน จิตใจจะถูกกระตุ้นให้อยากอ่าน ชอบที่จะอ่านและแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น การใช้เวลาว่างในการอ่าน ลักษณะการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน มีสมาธิในการอ่าน มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เป็นต้น (ปราณี รัตน์. 2541 : 10) เพราะการอ่านเป็นส่วนหนึ่ง

ของพัฒนาการ ในการใช้ภาษาของเด็กที่เชื่อมโยงกับการใช้ภาษาในด้านอื่นๆไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง หรือการเขียน (ดาวฤกษ์. 2542 : 32) การเรียนรู้ของนักเรียนยังเกิดจากการฝึกปฏิบัติ และการมีประสบการณ์ดังที่ สุจิตต์ เพียรชอบ (2531 : 135) กล่าว “การเรียนรู้เกิดจากการฝึกปฏิบัติและการมีประสบการณ์ตรง” การเรียนรู้ของนักเรียนที่อาศัยการอ่าน จึงต้องมีการฝึกอ่านอยู่เสมอ

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูบรรณารักษ์อยู่ที่โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานครมานาน 1 ปี จากการศึกษาสถิติการใช้บริการห้องสมุดปีการศึกษา 2550 จึงได้ทราบว่านักเรียนในโรงเรียนเป็นจำนวนมากยังขาดนิสัยรักการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นกับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด 3 ข้อดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “นักเรียนอ่านหนังสือเสมอ ๆ เมื่อมีเวลาว่างจากการเรียนหรือธุระส่วนตัวใช่หรือไม่เพราะเหตุใด” มีนักเรียนตอบว่าใช่เพราะ ชอบอ่านหนังสือ อ่านหนังสือสนุก เพลิดเพลิน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 คน รวมเป็นจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 37 และตอบว่าไม่โดยมีสาเหตุ คือ ชอบเล่น ไม่ชอบอ่าน ไม่มีเวลาว่าง ชี้แจง โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 14 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 13 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 11 คนรวมเป็นจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 63

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “นักเรียนอ่านหนังสือเสมอเมื่อมีโอกาส เช่น ครูไม่เข้าสอน ว่างจากการทำงานใช่หรือไม่เพราะเหตุใด” มีนักเรียนตอบว่าใช่เพราะได้ทบทวนบทเรียน นำไปบันทึกการอ่าน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 11 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน รวมเป็นจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 43 และตอบว่าไม่โดยมีสาเหตุ คือ ไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่มีสมาธิ คุยกับเพื่อน เล่นเกม โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 9 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 12 คน รวมเป็นจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 57

คำถามข้อที่ 3 ถามว่า “นักเรียนสามารถอ่านหนังสือได้ทุกสถานที่ไม่เฉพาะอยู่ที่บ้านหรือโรงเรียนใช่หรือไม่เพราะเหตุใด” มีนักเรียนตอบว่าใช่เพราะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ได้ความรู้ โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 คน รวมเป็นจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28 และตอบว่าไม่โดยมีสาเหตุ คือ ที่อื่นไม่สะดวกในการอ่าน ไม่มีสมาธิในการอ่าน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 14 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 14 คน รวมเป็นจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 72

จากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นพบว่า นักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 น่าจะมีนิสัยรักการอ่านที่ไม่เหมาะสม ดังที่สุวิทย์ ยິงวรพันธ์ (2516 : 153-154) กล่าวถึงนิสัยรักการอ่านว่า เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ ความตั้งใจต้องการที่จะอ่าน เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจหรือชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีเวลาและโอกาส มีความต้องการจะอ่านเองโดยไม่มีคำสั่งมาบังคับ มีความรู้สึกพอใจที่จะอ่านอย่างไม่มีที่สิ้นสุดและมีทัศนคติทางบวกเกี่ยวกับการอ่าน

จากการที่นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านที่ไม่เหมาะสมนี้ จะก่อให้เกิดผลเสียต่อการพัฒนาทั้งต่อตนเองและประเทศชาติ ดังที่สุวิทย์ ยี่วรพันธ์ (2516 : 153-154) ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าประชากรของประเทศใดเป็นผู้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ หรือเป็นผู้อ่านออกแต่ไม่มีโอกาสอ่านหรืออ่านน้อย จะเกิดผลเสียแก่ประเทศชาติ คือ ทำให้ประชาชนด้อยคุณภาพเพราะถ้าประชาชนอ่านน้อย ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ การทำงานก็ไม่ก้าวหน้า ประเทศก็ล้าหลัง

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริม และสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,020 คน เป็นนักเรียนชาย 503 คน และเป็นนักเรียนหญิง 517 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 339 คน เป็นนักเรียนชาย 167 คน และเป็นนักเรียนหญิง 172 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 111 คน เป็นนักเรียนชาย 58 คน นักเรียนหญิง 53 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 56 คน นักเรียนหญิง 58 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน นักเรียนหญิง 61 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่ม

แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996: 583) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

3.1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

3.1.1.1 เพศ

3.1.1.2 อายุ

3.1.1.3 ระดับชั้น

3.1.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.1.5 บุคลิกภาพ

3.1.1.6 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

3.1.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง

3.1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง

3.1.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

3.1.2.4 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

3.1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

3.1.3.1 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน

3.1.3.2 การสนับสนุนด้านการอ่านของครู

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ นิสัยรักการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นิสัยรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ เป็นคุณลักษณะที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ และชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การใช้เวลาวางอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือห้องสมุด การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีเวลาและโอกาส และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง

2.1.2 อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบันของนักเรียน โดยนับตาม

ปฏิทินสากล

2.1.3 ระดับชั้น ได้แก่

2.1.3.1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2.1.3.2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2.1.3.3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนที่วัดจากคะแนนเฉลี่ยสะสม

2.1.5 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรมแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งทำให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามแบบสำรวจการกระทำกิจกรรมของเจนกินส์ (Jenkins's Activity Survey) ซึ่งจำแนกเป็น 2 แบบ ได้แก่

2.1.5.1 บุคลิกภาพแบบเอ เป็นลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่รักความก้าวหน้า ฝ่าฟันอุปสรรค โกรธง่าย ทำงานให้ประสบความสำเร็จ ทำงานด้วยความรวดเร็ว และไม่ชอบการรอคอย

2.1.5.2 บุคลิกภาพแบบบี เป็นลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่ค่อนข้างเฉื่อยชา จิตใจเยือกเย็น ทำงานไปเรื่อย ๆ ไม่หวังผลสำเร็จในการทำงาน ไม่ชอบฝ่าฟันอุปสรรค และอดทนรอคอยได้

2.1.6 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แรงกระตุ้นที่จะทำให้ นักเรียนเกิดพฤติกรรมการอ่านหนังสือ ได้แก่ ความเพลิดเพลิน ความอยากรู้อยากเห็น และต้องการความก้าวหน้า แบ่งเป็นแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน

2.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

2.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง ได้แก่

2.2.1.1 รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

2.2.1.2 พนักงานบริษัทเอกชน

2.2.1.3 ค้าขาย หรือธุรกิจส่วนตัว

2.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง หมายถึง จำนวนเงินที่เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดา รวมกัน หรือเป็นรายได้ของบิดาเพียงคนเดียว หรือเป็นรายได้ของมารดาเพียงคนเดียว ในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ได้ประกอบอาชีพ ส่วนในกรณีที่นักเรียนไม่มีบิดามารดา ให้ถือรายได้ของผู้ปกครองหรือผู้อุปการะ

2.2.3 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ได้แก่

2.2.3.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

2.2.3.2 ระดับปริญญาตรี

2.2.3.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2.2.4 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง หมายถึง การแสดงออกของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดีรักการอ่าน การซื้อหนังสือที่นักเรียนชอบ การพาไปชมงานที่เกี่ยวกับการอ่านหนังสือ และการช่วยสอนการอ่านที่ถูกต้อง

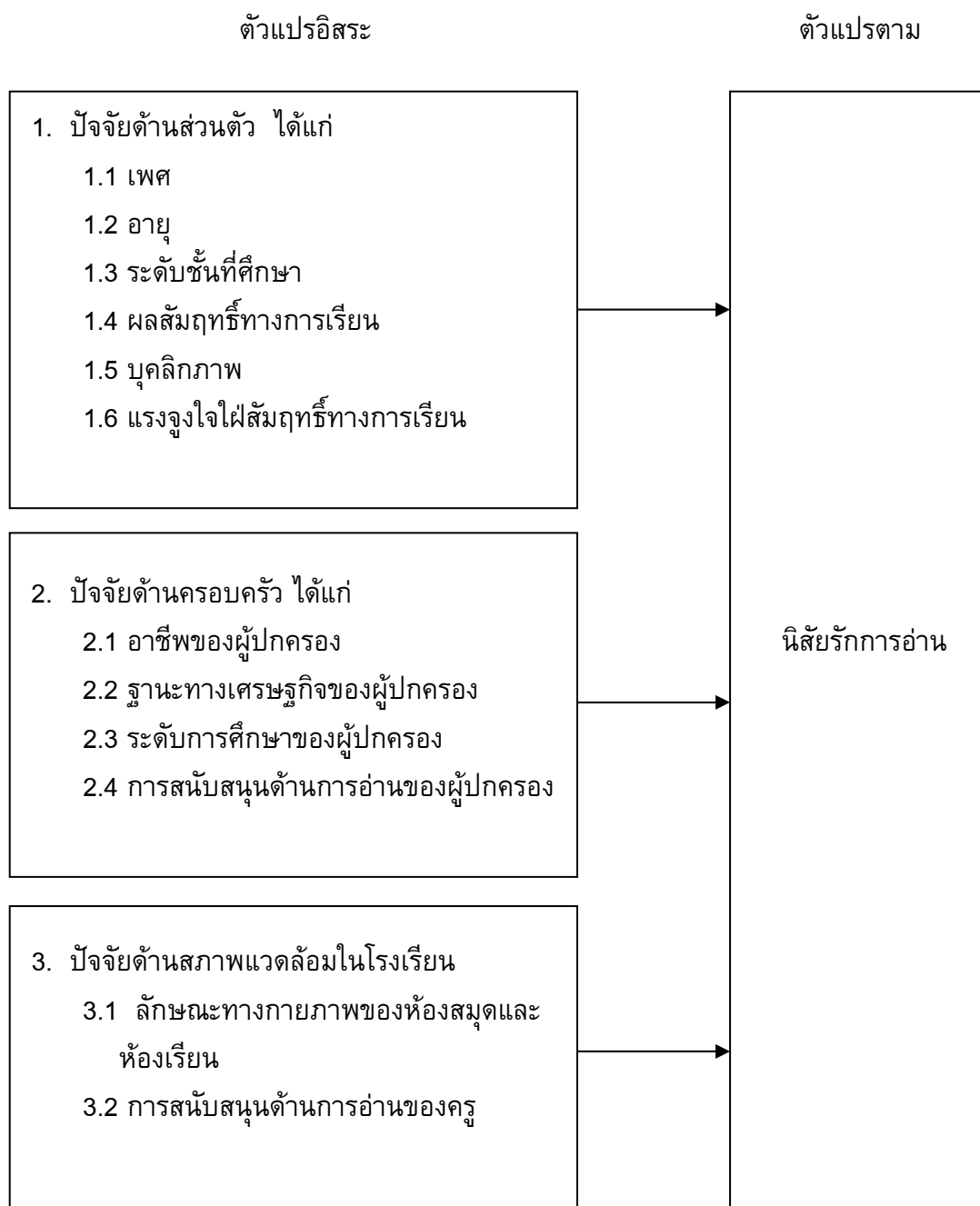
2.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่

2.3.1 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน หมายถึง การจัดสถานที่หนังสือในห้องสมุดและห้องเรียน ดังนี้

2.3.1.1 สถานที่ในห้องสมุดมีเพียงพอไว้ใช้ในการอ่าน และมีจำนวนหนังสือเพียงพอไว้ใช้ในการอ่านและยืมกลับบ้าน

2.3.1.2 สถานที่ในห้องเรียนมีการจัดส่งเสริมให้รักการอ่าน ได้แก่ จัดป้ายเกี่ยวกับหนังสือที่น่าสนใจ มีหนังสือให้นักเรียนอ่านในห้องเพียงพอและยืมกลับบ้าน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน และการสนับสนุนด้านการอ่านของครูส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน

1.1.1 ความหมายของนิสัยรักการอ่าน

ทวีศักดิ์ เดชาเลิศ (2528 : 7) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความชอบอ่านหนังสือ และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ ได้แก่ การใช้เวลาว่าง วิธีการได้นั่งสมาธิมาอ่าน ลักษณะการอ่าน การมีรสนิยมนในการอ่าน การใช้บริการห้องสมุด การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน การกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2530 : 26-32) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชอบโดยได้รับการฝึกฝน แนะนำ ชักชวน ตั้งแต่เยาว์วัย ให้รักการอ่าน รู้จักเลือกอ่านโดยเข้าใจให้ซึมซาบ อ่านโดยมีความคิดไตร่ตรองและรู้จักใช้ประโยชน์จากการอ่านหนังสืออย่างเต็มที่

อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2531 : 6) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า นิสัยรักการอ่านเป็นความสนใจและการชอบอ่านหนังสือหรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ดูหนังสือ ดูรูปภาพจากหนังสือ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน เป็นต้น โดยมีพฤติกรรมดังกล่าว เป็นปกติอยู่เสมอ

รศพร ชังชาติ (2531 : 161) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า นิสัยรักการอ่านเป็นการฝึกฝน ส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดความอยากอ่าน จนติดเป็นนิสัย

พาณี พิทักษา (2532 : 19) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นประจำ จนกลายเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ

สมใจ ทองเรือง (2537 : 18-24) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า นิสัยรักการอ่านเป็นพฤติกรรมที่ชอบอ่านหนังสือที่กระทำเป็นประจำ โดยแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม ได้แก่ การใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ มีรสนิยมนในการอ่าน การให้หนังสือเป็นของขวัญ สนทนาเรื่องหนังสือ และจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านโดยจัดหิ้งหนังสือ เป็นต้น

เกสสุรางค์ สักกะบุชา (2540 : 7) กล่าวว่านิสัยรักการอ่านว่า หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนเกี่ยวกับความสนใจ การชอบอ่าน การมีความพร้อม และความพยายาม ในการอ่าน ได้แก่ การดูหนังสือ การดูรูปภาพจากหนังสือ การอ่านหนังสือเรียน หนังสืออ่านสำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ รู้จักใช้เวลาว่างเพื่อการอ่าน ซึ่งมีการแสดง พฤติกรรมดังกล่าวเป็นประจำ โดยสามารถอ่านหนังสือได้ทุกสถานที่และทุกโอกาสตามความเหมาะสม

ปราณี รัตน์ (2541 : 10) ได้ให้ความหมายนิสัยรักการอ่านว่า คือการแสดง พฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่าน ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจนกระทั่งสภาพจิตใจเกิดความสนใจที่จะ อ่าน จิตใจถูกกระตุ้นให้อยากอ่าน ชอบที่จะอ่าน และแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม เช่น การใช้ เวลาว่างในการอ่าน ลักษณะการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่าน มีสมาธิในการอ่าน มีทัศนคติที่ดีต่อ การอ่าน เหล่านี้คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงนิสัยรักการอ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของนิสัยรักการอ่านว่า หมายถึง การชอบอ่านจนเป็นนิสัย เมื่อมีเวลาว่างจะชอบอ่านมากกว่าทำอย่างอื่น และชอบอ่าน หนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิด ทุกประเภท ทั้งหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า นิสัยรักการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมของ นักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอ่านหนังสือ เป็นคุณลักษณะที่ได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานานจน กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสนใจ และชอบที่จะอ่าน ได้แก่ การใช้เวลาว่างอ่านหนังสือ การอ่านหนังสือห้องสมุด การอ่านหนังสือทุกที่เมื่อมีเวลาและโอกาส และการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสิ่งที่ได้อ่าน

1.1.2 ความสำคัญของนิสัยรักการอ่าน

ประเทศต่าง ๆ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยในการพัฒนา ประชากรของชนในชาติให้เป็นคนที่มีคุณภาพและพัฒนาประเทศไปในทางเจริญก้าวหน้า หลาย ประเทศจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งสมาคมที่เกี่ยวกับการอ่านขึ้นมีชื่อว่า สมาคมสากลเพื่อการอ่าน หรือ "International Reading Association" สมาคมนี้ตั้งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งขึ้นโดยนัก การศึกษาชาวอเมริกัน ซึ่งสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทยก็เป็นสมาชิกอยู่ในสมาคมแห่งนี้ด้วย วัตถุประสงค์ของสมาคมนี้ก็คือ ส่งเสริมพัฒนาการอ่าน ศึกษาวิจัยปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน เช่น อ่าน ช้า อ่านไม่ได้ อ่านไม่เข้าใจ ไม่ชอบอ่าน ตลอดจนดำเนินการค้นหาผู้ที่มีผลงานดีเด่นในด้านการ ส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กหรือผู้ใหญ่ (กรมวิชาการ. 2546 :16-17) จะเห็นได้ว่าหลายประเทศทั่วโลก มีการตื่นตัวในเรื่องการสร้างนิสัยรักการอ่าน ให้เกิดขึ้นกับประชาชนของตนเนื่องจากเล็งเห็นความ สำคัญทางด้านนี้

หากจะสังเกตกิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรสหประชาชาติหรือยูเนสโกจัดขึ้นไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมทางด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์หรือวัฒนธรรม ล้วนแล้วแต่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ หนังสือแผ่อยู่ด้วย ในปี 2515 ยูเนสโกจัดถรณ์ระดับโลกเพื่อให้คนทั้งโลกอ่านหนังสือออก การอ่านเป็นกิจกรรมต่อเนื่องตลอดชีวิต เนื่องจากชีวิตคือการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ และการอ่าน

ก็เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้อย่างไม่สิ้นสุด ดังที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 231) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ได้น่างกว้างขวาง เป็นการทำให้ชีวิตของคนสมบูรณ์และมีค่า เพราะการศึกษามีใช้มีอยู่แต่ในห้องเรียนหรือโรงเรียน แต่การศึกษามีอยู่ชั่วชีวิต

การอ่านยังมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในชีวิต ดังที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 15) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือว่ามีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้อย่างมาก ผู้ใดมีความสามารถพิเศษในการอ่าน มักจะได้รับความเจริญก้าวหน้ารวดเร็ว และรุ่งเรืองกว่าผู้ที่ไม่ค่อยมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับที่หนังสือของกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2533 : 3-4) ได้กล่าวสรุปความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเกิดปัญญามีความรู้กว้างขวาง
2. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลข่าวสารทันต่อเหตุการณ์ และก้าวตามทันโลก
3. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้เพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ
5. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้รู้เรื่องราวต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
6. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้เพิ่มพูนประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประสบการณ์ที่ไม่อาจจะพบในชีวิตจริงได้ เนื่องจากขาดโอกาส ขาดเงิน และขาดความสามารถ
7. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งได้ดียิ่งขึ้น
8. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านสามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
9. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เมื่อประสบปัญหา ก็สามารถนำมาแก้ไขเหตุการณ์ของสิ่งต่าง ๆ
10. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านรู้คุณค่าของสิ่งต่าง ๆ
11. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความเครียด ความวิตกกังวล
12. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะการอ่าน ให้อ่านได้ อ่านเป็น อ่านเร็วและอ่านเก่ง
13. การอ่านช่วยให้ผู้อ่านได้พัฒนาความเข้าใจอันดีงามทางสังคม และช่วยทำให้มีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน
14. การอ่านช่วยป้องกันมิให้เกิดการลืมนหนังสือ การอ่านหนังสือออกเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ในการวัดความเจริญก้าวหน้าของประเทศ
15. การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 2 - 3) ได้กล่าวถึงการสร้างนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ ซึ่งจะต้องเริ่มจากการสร้างความสนใจในการอ่านของเด็กและส่งเสริมการอ่านตั้งแต่อนุบาลก่อนเข้าโรงเรียน ในปัจจุบันวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว มีนักวิทยาศาสตร์ นักจิตวิทยา นักการศึกษา และนายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเรื่องเด็กทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหลายคน ได้ค้นพบว่าการสร้างความสนใจในการอ่านมีความสำคัญมากควรเริ่มตั้งแต่ขณะที่เป็นทารกอยู่ในครรภ์ของมารดาจึงจะมีผลดีต่อสมองของเด็กทารก และเมื่อเติบโตขึ้นมากก็ต้องปลูกฝังและสร้างความสนใจในการอ่าน จนกระทั่งมีนิสัยรักการอ่านเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน

อรสา กุมาริ ปุกहुต (2524 : 192-203) ได้กล่าวถึงนิสัยรักการอ่านว่ามีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กดังต่อไปนี้

1. พัฒนาการด้านการใช้ภาษา ช่วยให้เด็กเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไม่สามารถสื่อความหมายด้วยวิธีการพูดได้ ช่วยให้เด็กมีทักษะในการพูดและการฟังที่ดี รวมทั้งสามารถเข้าใจความคิดของผู้อื่นได้กว้างขวาง ซึ่งเด็กจะทบทวนหรืออ่านซ้ำเองได้

2. พัฒนาการด้านสังคม การอ่านช่วยพัฒนาพฤติกรรมเด็กทางด้านสังคมดังนี้

- 2.1 ช่วยให้เด็กได้รับความรู้ความเข้าใจพื้นฐานในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม เช่น การรู้จักทักทาย การรู้จักขอบคุณ การเกรงใจ เป็นต้น

- 2.2 ช่วยให้เด็กได้พบเห็นแบบอย่างที่ดีในการเลือกปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้องดีงาม เช่น เรื่องการรักษาคำพูด เรื่องความซื่อสัตย์ การอดออม ขยันหมั่นเพียร เป็นต้น

- 2.3 ช่วยให้เด็กเกิดความคิด หรือรู้จักตัดสินใจในการเลือกปฏิบัติต่อผู้อื่น และการอ่านยังเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับโน้มน้าวหรือชี้ให้เห็นเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทำให้เด็กมีโอกาสไตร่ตรองเพื่อเลือกปฏิบัติได้ เช่น การละเว้นยาเสพติด เป็นต้น

- 2.4 เนื้อหาสาระจากการอ่านช่วยให้เด็กเลือกแสดงออกทางสังคมได้อย่างเหมาะสม เช่น เมื่อเด็กมีความรู้สึกโกรธหรือไม่พอใจ แทนที่จะแสดงกริยาฟุ่ลมฟายหรือพูดหยาบคาย เด็กก็อาจจะระงับพฤติกรรมเหล่านี้เสีย นอกจากนี้ ถ้าเด็กได้อ่านมาก เด็กจะพบว่าตัวละครในเรื่องต่าง ๆ ที่เด็กได้อ่านนั้น อาจได้รับความทุกข์ทรมาน หรือพบกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เด็กกำลังประสบอยู่ จึงทำให้เด็กมีกำลังใจและสามารถควบคุมตัวเองได้ เป็นต้น

- 2.5 ทำให้เด็กเกิดอุดมการณ์ในการปฏิบัติและทำให้เกิดแรงจูงใจในอันที่จะปรับปรุงตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น

- 2.6 ช่วยให้เด็กอยู่ในสังคมได้ดีขึ้น เช่น การแก้ไขพฤติกรรมของตนที่ไม่เป็นที่ยอมรับของเพื่อน การรู้จักเข้ากลุ่มเพื่อน รู้จักวิธีแก้ปัญหา รู้วิธีประติษฐ์สิ่งต่าง ๆ เป็นต้น

- 2.7 ช่วยให้เด็กได้ปรับพฤติกรรมทางสังคม รวมทั้งแบบแผนในสังคม เช่น รับรู้โทษของการพูดปด การใช้สรรพนาม การปฏิบัติตนในสังคม เป็นต้น

3. พัฒนาการด้านอารมณ์ ในการพัฒนาพฤติกรรมทางอารมณ์ของเด็กต้องการทราบพื้นฐานทางอารมณ์ก่อน แล้วจึงคัดเลือกหนังสือที่จะช่วยพัฒนาอารมณ์อันพึงปรารถนาแต่ละประเภท เช่น การจัดหาหนังสือที่เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์เกี่ยวกับความรักความอบอุ่นในครอบครัว ความเสียสละ เป็นต้น

จากการศึกษาและรวบรวมเอกสารที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้เห็นว่าการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ และก่อให้เกิดพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้ภาษา ด้านสังคม หรือด้านอารมณ์ ช่วยในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ให้ประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

1.1.3 แนวคิดเรื่องนิสัยรักการอ่าน

การสร้างนิสัยรักการอ่านเป็นหน้าที่ของทุกคน โดยทุกคนต้องพยายามฝึกตนให้เป็นนักอ่านที่ดี และช่วยสนับสนุนส่งเสริมชักชวนให้ผู้อ่านเห็นความสำคัญในเรื่องการอ่าน ให้เกิดความเพลิดเพลินในการอ่าน (กรมวิชาการ. 2529 : 11) การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านควรเริ่มตั้งแต่เล็ก ๆ เพราะเมื่อเด็กรักการอ่านตั้งแต่เล็ก ๆ แล้ว เวลาเด็กเจริญเติบโตขึ้น นิสัยรักการอ่านจะติดตัวต่อไปเรื่อย ๆ เป็นผลดีต่อการเรียนและการปรับปรุงตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมของเด็กได้เป็นอย่างดี และสวัสดิ์ เรื่องพิเศษ (2523 : 5) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เด็กจะส่งเสริมให้มีพละนามัยสมบูรณ์ดี สามารถ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง แต่นิสัยรักการอ่านของแต่ละชาติมีความแตกต่างกันอย่างมาก ส่วนเจริญผล สุวรรณโชติ (2528 : 1) ให้ข้อสังเกตการอ่านของคนในแถบยุโรปและอเมริกาว่า คนยุโรป และอเมริกาอ่านหนังสือมากกว่าคนไทย โดยเฉพาะเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคนไทยแล้ว เห็นได้ชัดมากคือ คนยุโรปหรืออเมริกาไม่ว่าจะเดินทางไปพักผ่อนที่ใด มักจะนำหนังสือติดตัวไปด้วย ส่วนคนไทยนั้นมักใช้เวลาไปกับการรับประทานอาหาร

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2529 : 195-196) ได้อธิบายถึงสาเหตุที่คนไทยไม่มีนิสัยรักการอ่านว่ามีสาเหตุดังต่อไปนี้

1. หนังสือ ตำรา และเอกสารต่าง ๆ มีอยู่ไม่เพียงพอกับการค้นคว้าหาความรู้ เด็กถูกบังคับให้อ่านหนังสือเพียงเล่มเดียวคือหนังสือเรียน เช่น สมัยก่อนอ่าน “หนังสือนิทานอีสบ” เพียงเล่มเดียว หรือแม้แต่การซื้อหามาอ่านเองก็มีราคาแพงเกินกำลังซื้อของประชาชนที่อยู่ในระดับเศรษฐกิจต่ำและในระดับกลาง

2. กิจกรรมการเรียนการสอนของครู ไม่เอื้ออำนวยต่อการฝึกนิสัยในการอ่าน เช่น ไม่มีการส่งเสริมการใช้ห้องสมุดเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับไปแล้ว จึงไม่มีนิสัยที่จะศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดประชาชนหรือแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ

3. หนังสืออ่านสำหรับเด็กเป็นเอกสารสำคัญที่จะปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน ยังไม่สามารถผลิตออกมาเพียงพอกับความต้องการของเด็กเท่าที่ควร และยังมีราคาแพงอยู่เป็นอันมาก เด็กที่มาจากครอบครัวระดับต่ำและระดับกลางไม่สามารถที่จะซื้อหามาอ่านได้

4. พื้นฐานการศึกษาของคนไทยทั่วไปยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำคืออยู่ในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ การรักการอ่านจึงยังไม่เกิด

5. สถานที่สำหรับการส่งเสริมการอ่านมีอยู่จำนวนน้อย เช่น ห้องสมุดประชาชนที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ.2549 ยังมีอยู่ทั่วประเทศประมาณ 300 กว่าแห่ง แต่ประชากรมีตั้ง 50 ล้านคน ห้องสมุดประชาชนจึงไม่มีท่าว่าจะเพียงพอกับคนอ่าน

6. ผู้ผลิตหนังสือยังเล็งเห็นเรื่องของธุรกิจการค้าขายหนังสือ และไม่กล้าที่จะลงทุนสูงที่จะผลิตหนังสือเด็ก จึงทำให้ราคาหนังสือเด็กยังคงมีต้นทุนสูง ผู้มีรายได้น้อยจึงไม่สามารถจัดหาให้ลูกหลานของตนอ่านได้

สาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้สามารถเป็นอุปสรรคต่อนิสัยรักการอ่านได้ แต่อย่างไรก็ตาม แฮริส (อ้างอิงโดยฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. 2525 : 39-43) กล่าวว่า มีองค์ประกอบ 4 ประเภทที่มีอิทธิพลทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

ประเภทที่ 1 จากตัวผู้อ่านเอง ได้แก่ ระดับสติปัญญา ลักษณะทางบุคลิกภาพ รวมทั้งสภาพแรงจูงใจ สภาพร่างกาย อายุ เพศ ประสบการณ์เดิม รวมทั้งสภาพอารมณ์และความสนใจ

ประเภทที่ 2 จากเนื้อหาในการอ่าน ประเภทของเนื้อเรื่อง ความแตกต่างในส่วนของเนื้อหาที่อ่าน ความยากง่าย สิ่งเหล่านี้จะทำให้เด็กมีความรู้สึกว่หนังสือที่ตนกำลังอ่านอยู่นั้นเป็นหนังสือที่สนุกสนาน

ประเภทที่ 3 จากวิธีการอ่าน ประกอบไปด้วยวิธีการฝึกฝนเพื่อช่วยเพิ่มทักษะในการอ่าน การท่องจำ การแนะแนวการอ่าน จะทำให้เด็กสามารถอ่านหนังสือได้แตกฉาน ส่งผลให้มีพัฒนาการอ่านที่เร็วขึ้น

ประเภทที่ 4 จากสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการทางการอ่าน ซึ่งเกิดจากบุคคลที่อยู่รอบข้างเด็ก ทั้งที่โรงเรียน บ้าน หรือสภาพสังคมทั่ว ๆ ไป

ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กจะต้องคำนึงถึงแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์บางอย่างซึ่งจะช่วยให้กิจกรรมเป็นที่จูงใจและสร้างความประทับใจ แม้นมาส ขวลิขิต (2530 : 265-266) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไว้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ เช่น ประสาทสัมผัส ความพึงพอใจและไม่พึงพอใจเกิดขึ้นได้อย่างไร แนวคิดของคนรุ่นก่อนที่ว่าการเรียนต้องประกอบด้วย สรุ จิ ปุ ลิ – ฟัง คิด ถาม เขียน ให้ได้ยินได้ฟัง ให้รู้จักคิดและจำ รู้จักถาม รู้จักจดบันทึกและเขียน ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการใช้หู (รวมทั้งตา) สมอง และมีมือ กิจกรรมที่จัดขึ้นต้องง่ายแก่การดู การฟัง เราให้เกิดความคิด สร้างความประทับใจให้จำ ก่อให้เกิดความสงสัยใคร่รู้ อยากถามอยากรู้ต่อไป สิ่งที่ได้ยินได้เห็นนั้นน่าสนใจจึงต้องจด และนำไปเขียนเป็นเรื่องราวได้ ดังนั้นเป็นต้น

2. แนวคิดและทฤษฎีว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม คนเราต้องการอยู่ในหมู่เหล่า กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นกิจกรรมซึ่งมีผู้เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองคน คือ ผู้จัดกิจกรรมและบุคคลเป้าหมาย คนเราต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และต้องการเป็นสุขอยู่ในสังคม การส่งเสริมการอ่านเป็นการเร่งเร้า แนะนำแนวทางการพัฒนาตนเองของแต่ละคน การเน้นประโยชน์ที่แต่ละคนจะได้รับจากกิจกรรมจะมีส่วนทำให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ

3. แนวคิดที่ว่ามนุษย์มีการเคลื่อนไหว มีวิวัฒนาการไปสู่สิ่งใหม่กว่า แปลกกว่า ให้ผลดีกว่า การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงว่า มีอะไรใหม่และแปลกกว่าคนทั่วไปหรือคนในชุมชนนั้น สถานศึกษานั้นเคยเห็นเคยได้ยินแล้วหรือไม่ การดัดแปลง แต่งเติม เปลี่ยนรูปแบบทำให้สิ่งที่คุ้นเคยแล้วมองดูแปลกและใหม่ได้เหมือนกัน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุนทรียภาพ การจัดกิจกรรมเป็นศาสตร์และศิลป์ต้องอาศัยความรู้และความงาม (ทั้งในด้านภาพ เสียง และความคิด) ช่วยทำให้น่าดู น่าฟัง เป็นที่ประทับใจ ดึงดูดให้ชม ให้ฟัง และจดจำไว้นาน ก่อให้เกิดจินตนาการและจรรโลงใจที่จะอ่าน และทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ดีงาม

1.1.4 การสร้างนิสัยรักการอ่าน

นิสัยรักการอ่าน คือ การชอบอ่านจนเป็นนิสัย เมื่อมีเวลาว่างจะชอบอ่านมากกว่าทำอย่างอื่น และชอบอ่านหนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิดทุกประเภท ทั้งหนังสือที่ให้ความบันเทิงและสารคดี คนที่อ่านหนังสือตลอดเวลาเรียกว่า “หนอนหนังสือ” (Bookworm)

นิสัยรักการอ่านจะเกิดขึ้นเองในตัวบุคคลอย่างมาก หากไม่ได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้รักการอ่านจนเป็นนิสัย เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ (Having a nature talent) การอ่านไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาโดยเฉพาะสำหรับบางคน เช่น เกิดมาเพื่อเป็นนักอ่าน (แต่อาจมีเด็กอัจฉริยะบางคนอ่านเก่งเป็นพิเศษซึ่งน้อยมาก) และการอ่านไม่ใช่กรรมพันธุ์ แต่การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน ต้องอ่านมาก ๆ จนกระทั่งเกิดนิสัยรักการอ่าน

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2542 : 35) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้คนไทยขาดนิสัยรักการอ่าน สรุปได้ดังนี้

1. ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน
2. ปัญหาการอ่าน
3. วัสดุการอ่าน
4. ขาดการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่าน
5. ความบกพร่องทางร่างกาย
6. ความสามารถทางสมอง
7. ความพร้อมที่จะเรียนอ่าน
8. สภาพอารมณ์
9. สภาพเศรษฐกิจ
10. อิทธิพลจากสิ่งอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามนิสัยรักการอ่านนี้ ไม่สามารถจะปลูกฝังได้ในระยะเวลาอันสั้นหรือในผู้ที่พ้นวัยเด็กแล้ว การสร้างนิสัยรักการอ่านให้ได้ผลนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยมีพ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูเป็นผู้ปลูกฝัง ตลอดจนจัดสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลให้เป็นปัจจัยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

1.1.5 องค์ประกอบของการอ่าน

กู๊ดแมน (Goodman. 1971:25-27) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge) โดยในระยะแรกผู้อ่านจะเรียนรู้ความสัมพันธ์เกี่ยวกับตัวอักษรและความหมายของคำแต่ละคำ ต่อมาเมื่อผู้อ่านมีประสบการณ์ในการอ่านมากขึ้นก็จะสามารถอ่านเพื่อความเข้าใจได้มากขึ้น
2. ประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน (Schema) ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาและความรู้เดิมที่ผู้อ่านมีอยู่
3. ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่องหรืองานเขียนนั้น (Conceptual or Semantic Completeness) ผู้อ่านจะไม่เข้าใจสิ่งที่อ่านหากเนื้อเรื่องนั้นมีเนื้อหาความที่ยังไม่สมบูรณ์ ยกเว้นในกรณีที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านมาก่อน
4. ความสามารถในการวิเคราะห์โครงสร้างของงานเขียน (Text Schema) งานเขียนแต่ละชิ้นมีลักษณะและโครงสร้างที่แตกต่างกัน และยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อตลอดจนวัฒนธรรมของผู้เขียนด้วย ดังนั้น หากงานเขียนเสนอเรื่องราวที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน การอ่านก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ

เชริซา ใจแผ้ว (2532:98) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่าน ซึ่งพอจะกล่าวได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางกาย หรือวุฒิภาวะโดยทั่วไป
2. องค์ประกอบทางด้านสติปัญญา
3. องค์ประกอบทางด้านสิ่งแวดล้อมและอารมณ์
4. องค์ประกอบด้านความสามารถการจำแนกความแตกต่างของสิ่งที่เห็นหรือความสามารถในการรับรู้ภาพที่เห็น
5. องค์ประกอบด้านการจำแนกภาพด้วยสายตา จำแนกด้วยหู และการจำรูปคำ
6. องค์ประกอบด้านความสนใจและแรงจูงใจ
7. องค์ประกอบอื่นด้านฐานะ เศรษฐกิจ สังคม
8. องค์ประกอบด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

จากองค์ประกอบในการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าองค์ประกอบในการอ่านนั้นมีทั้งองค์ประกอบภายในตัวบุคคล และองค์ประกอบภายนอกซึ่งมีความสำคัญต่อการอ่านมาก

1.1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

สมิทและจอห์นสัน (Smith and Johnson. 1976:20-27) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการอ่านประกอบด้วยระดับสติปัญญา วุฒิภาวะ และความพร้อมของเด็ก แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่ได้มาจาก พ่อ แม่ ครู และเพื่อน ๆ สภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง สภาพอารมณ์ที่พร้อมต่อการอ่าน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สร้างให้เด็กเกิดความสนใจในการอ่าน รวมถึงการจัดโปรแกรมการอ่านโดยผู้เชี่ยวชาญ

มาลีนี้ นิมเสมอ (2523:26-28) กล่าวว่า ครู และโรงเรียนมีบทบาทสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าพ่อแม่ และผู้ปกครองในการพัฒนาการอ่าน เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่แห่งแรกที่เด็กจะได้รู้หนังสือ โรงเรียนจะเป็นผู้สอนให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่าน ได้พัฒนาทักษะ และความสามารถในการอ่านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ การปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านของทางโรงเรียนที่สำคัญก็คือ การจัดให้มีห้องสมุดในโรงเรียน นอกจากนั้นอาจจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การจัดสัปดาห์ห้องสมุด การจัดนิทรรศการหนังสือ เป็นต้น ในด้านของครูผู้สอนจะเห็นว่าครูมีส่วนช่วยปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านได้มาก โดยช่วยแนะนำให้เด็กรู้จักอ่านหนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531:127-128) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

1. อิทธิพลจากครอบครัว รูปแบบการอ่านหนังสือภายในครอบครัว การมีหนังสือที่สามารถหาอ่านได้ง่ายภายในครอบครัว และทัศนคติที่มีต่อการเรียนรู้สิ่งที่อยู่ในโลกรอบตัวของครอบครัวมีส่วนช่วยในการวางรากฐานของการสร้างนิสัยในการอ่าน การสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนั้นควรจะเริ่มที่ผู้ใหญ่ก่อนเพราะธรรมชาติของเด็กชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่
2. อิทธิพลของสื่อมวลชน ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ให้ทั้งข่าวสารความรู้ ความบันเทิง และให้ประโยชน์ทางด้านการศึกษามากด้วย
3. อิทธิพลจากธุรกิจหนังสือ ได้แก่ การเลือกเรื่องให้ตรงกับความต้องการของเด็ก รูปลักษณ์ของหนังสือ ราคา สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก
4. อิทธิพลจากโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยหนึ่งที่มีบทบาทในการให้บริการแก่สมาชิกของสังคม โดยการให้การศึกษาอบรมแก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไปที่มารับบริการเพื่อให้สมาชิกของสังคมพัฒนาขึ้นทุก ๆ ด้าน โรงเรียนมีครูและบรรณารักษ์เป็นผู้มีบทบาทในด้านการเรียนการสอน และการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กนักเรียน ตลอดจนเป็นผู้อบรมและส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีได้

กรมวิชาการ (2539:11) ได้กล่าวถึงองค์กรที่มีบทบาทในการสร้างนิสัยรักการอ่านได้แก่

1. บ้านหรือครอบครัว เป็นสถาบันที่สำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน พ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ กับลูก เช่น เล่านิทาน เล่าเรื่องหนังสือ อ่านหนังสือให้ลูกฟัง การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน เป็นสิ่งที่ควรกระทำและทำได้อย่างมีขั้นตอนโดยเริ่มต้นจากทางบ้านซึ่งมีพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก มีความสนใจในการอ่านอยู่เสมอจัดหาหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กมาไว้ที่บ้าน พยายามสนทนากับเด็กในเรื่องที่เขาอ่าน สอนและกระตุ้นให้สมาชิกในบ้านรู้จักหาคำตอบ และแก้ปัญหาจากหนังสือหรือให้หนังสือเป็นของขวัญแก่สมาชิกในครอบครัว

2. โรงเรียนจำเป็นต้องมีห้องสมุดที่น่าสนใจ นำเข้าไปอ่านหนังสือ ครูและบรรณารักษ์ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ ทำให้เด็กอยากเข้าไปเรียน ไปอ่าน และอยากร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูและบรรณารักษ์จัดขึ้น เช่น เล่านิทาน จัดนิทรรศการ ประกวดการเล่านิทาน แข่งขันตอบปัญหา โต้เวที แสดงละคร สันทนาการเรื่องหนังสือ ทั้งบ้าน โรงเรียน และชุมชนควรได้รับความร่วมมือซึ่งกันและกันในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นการสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กทั้งสิ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านมีหลากหลายปัจจัย ได้แก่ ระดับสติปัญญา แรงจูงใจ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ครอบครัว สื่อมวลชน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวข้างต้นล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กทั้งสิ้น

1.1.7 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิต และมีความสัมพันธ์กับชีวิตของคนเราดังได้กล่าวมาแล้ว คนเราจึงต้องอ่านโดยมีจุดมุ่งหมายของการอ่านต่าง ๆ กัน ซึ่งจุดมุ่งหมายของการอ่าน นักการศึกษาได้เสนอแนะจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้หลายประการ ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 127-128) แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่าน ดังนี้

1. การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ อ่านสารคดี
2. การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่านนวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี
3. การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือประเภทชวนหัวต่าง ๆ
4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
5. การอ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
6. การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นข้อจริง เช่น การอ่านคำ

โฆษณาต่าง ๆ

7. การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
8. การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้เครื่องไฟฟ้า
9. การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่องและเหมือนกับ

พูด เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

สนธิ ตั้งทวี (2538 : 4) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

1. อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ในเรื่องราวต่าง ๆ โดยละเอียดหรือโดยย่อ
2. อ่านเพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น
3. อ่านเพื่อต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริง
4. อ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า
5. อ่านเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม
6. อ่านเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน

ขวัญฤดี อัครวาทิชัยและคณะ (2538 : 19) มีความเห็นว่าการอ่านมีจุดมุ่งหมาย

4

ประการ คือ

1. อ่านเพื่อการเขียน คือ หลังจากอ่านแล้ว ผู้อ่านนำข้อมูลหรือแนวความคิดจากเรื่องที่อ่านนั้นมาเขียนแสดงความคิดเห็น ทำรายงานหรือเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะต้องวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูล คัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมนำไปใช้เขียนหรืออ้างอิงอย่างถูกต้อง
2. อ่านเพื่อหาคำตอบ ผู้อ่านรู้แหล่งค้นคว้าจากเอกสารประเภทต่าง ๆ ก็จะเป็นผู้รอบรู้ และเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง
3. อ่านเพื่อปฏิบัติตาม เป็นการอ่านเพื่อทำตามคำแนะนำในข้อความหรือหนังสือที่อ่าน
4. อ่านเพื่อสะสมความรู้ อ่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประเด็นสำคัญ โดยการบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปจัดทำรายงาน เขียนบทความและอื่น ๆ

นภดล จันทรเพ็ญ (2539 : 74 -75) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่าน ไว้ดังนี้

1. การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
2. อ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
3. อ่านเพื่อหาคำตอบที่ต้องการ
4. อ่านเพื่อฝึกทักษะในการอ่านออกเสียง

เตือนใจ กรุยกระโทก (2543 : 18) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านหนังสือทุกครั้ง ผู้อ่านควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน เช่น อ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ อ่านเพื่อความสนุกสนาน หรืออ่านเพื่อต้องการอยากรู้

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านนั้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความคิด ความบันเทิงและเพื่อให้สามารถรู้เท่าทันกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม ทั้งนี้จุดมุ่งหมายของการอ่านก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล รวมทั้งการนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไป

1.1.8 จิตวิทยาการอ่าน

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2525 : 5) ได้ให้ความหมายของจิตวิทยาการอ่านว่า หมายถึง การนำเอาหลักวิชาการทางจิตวิทยามาเป็นพื้นฐานในการเก็บรวบรวมความคิดจากสิ่งพิมพ์เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลอย่างดีที่สุดตามความมุ่งหมาย ในทางจิตวิทยาการอ่านเป็นกระบวนการอันซับซ้อนและมีความหมายหลายด้าน แล้วแต่ว่าใครจะมองทางด้านไหน เดชานท์ (Dechant. 1982 : 10 -11) อธิบายว่า การอ่านเป็นการตอบสนองอย่างหนึ่งหรือหลายส่วน เช่น การมองเห็น การได้ยินหรือการสัมผัส เป็นต้น ผลจากการอ่านทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งนับเป็นความเจริญงอกงามที่ได้พัฒนาขึ้น นักอ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านถือว่ามีความเจริญงอกงาม

กาเย่ (Gagne) ได้แบ่งพฤติกรรมการเรียนรู้จะนำไปสู่การอ่านไว้ 8 ขั้น (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531 : 98 ; อ้างอิงจาก Gagne. n.d.) คือ

1. ขั้นจูงใจ (Motivation Phase) เป็นการชักจูงให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ โดยตั้งเป้าหมายไว้แล้วและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนพอใจเมื่อได้เรียนรู้ กาเย่ กล่าวว่า ความคาดหวัง (Expectancy) ของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจอันสำคัญในการเรียนรู้ ขั้นนี้เรียกว่า “Signal Learning”

2. ขั้นรับรู้เรื่องต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการคาดหวังของผู้เรียนหรือรับรู้เป้าหมายตามที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) เช่นความตั้งใจ (Attention) และการเลือกรับรู้ (Selective Perception) ความตั้งใจเป็นรากฐานสำคัญของการเลือกการรับรู้ ผู้เรียนจะเลือกรับรู้สิ่งเร้าที่สอดคล้องกับความตั้งใจของตน เมื่อความตั้งใจเปลี่ยนไป การเลือกการรับรู้ก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วยขั้นนี้เรียกว่า “Stimulus - Response Learning”

3. การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) มีทั้งความจำระยะสั้น (Short-term Memory) ซึ่งเลือนหายไปได้เร็ว และความจำระยะยาว (Long-term Memory) ซึ่งมักจำได้นานกว่า เลือนหายไปได้ช้ากว่า ขั้นนี้เรียกว่า “Chaining”

4. ความสามารถในการสะสมสิ่งเร้าที่จะจำไว้ (Retention Phase) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเก็บรักษาหรือสะสมจากความจำระยะยาวจากการค้นคว้าเพิ่มเติมทำให้ปรากฏผล ดังนี้

4.1 ความรู้บางอย่างกลายเป็นความจำที่ถาวร ไม่เลือนหายไป

4.2 ความรู้บางอย่างจะเลือนหายไปตามกาลเวลา

4.3 ความรู้บางอย่างอาจสืบสนได้เนื่องจากมีสิ่งอื่นมารบกวนขั้นนี้เรียกว่า

“Verbal Association”

5. ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase) เช่น การระลึกถึงกฎแห่งความสมดุล เมื่อแบกของ 2 ข้าง เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า “Discrimination Learning”

6. ความสามารถใช้สิ่งที่ได้เรียนรู้แล้วไปประยุกต์กับสิ่งเร้าใหม่ที่ประสบโดยเฉพาะในชีวิตประจำวัน ซึ่งคล้ายคลึงกับสิ่งที่เรียนรู้แล้ว (Generalization Phase) เช่น การเรียนเลขแล้วนำมาใช้ในการทอนเงินเมื่อมีคนมาซื้อของ เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า “Concept Learning”

7. พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้ (Performance Phase) เช่น การเรียนภาษาไทย แล้วสามารถแต่งกลอนได้ไพเราะ เป็นต้น ขั้นนี้เรียกว่า “Principle Learning”

8. การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน หรือการที่ผู้เรียนได้รับทราบผลการเรียนรู้ (Feedback Phase) เช่น การแจ้งผลการสอบสัมภาษณ์ หลังจากการสอบสัมภาษณ์เสร็จสิ้นลงเป็นต้น มีการวิจัยหลายครั้งพบว่าผู้ที่ได้รับทราบผลการเรียนรู้ได้เร็วเท่าไร ก็ทำให้การเรียนรู้มีผลดีหรือมีประสิทธิภาพสูงเท่านั้น ขั้นนี้เรียกว่า “Problem Learning”

ส่วนแนวคิดของสแตรง (สุขุม เฉลยทรัพย์. 2531:115-116 ; อ้างอิงจาก Strang. n.d.) กล่าวว่ากระบวนการอ่านตามแนวความคิดของนักจิตวิทยาจะมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. การมองเห็น ผู้อ่านจะมองเห็นสิ่งที่ตนอ่านนั้นด้วยสายตา จะเคลื่อนอยู่ระหว่างบรรทัดของตัวพิมพ์ จะช่วยให้เกิดการตีความหมาย นำไปสู่สมองความหมายที่ดีความนั้นจะออกมาในรูปของการรับรู้

2. การรับรู้ เกิดจากการแปลการสัมผัสออกมาเป็นความหมาย แต่ละคนอาจจะมี การรับรู้ต่างกัน แม้ว่าจะมีการสัมผัสเหมือนกัน และการรับรู้ของแต่ละคนไม่จำเป็นต้องถูกต้องและ เป็นจริงเสมอไป เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและสิ่งเร้าซึ่งทำให้การรับรู้เปลี่ยนไป

3. ความคิดรวบยอด เมื่อรับรู้แล้วก็นำไปเก็บไว้ที่สมองซึ่งเปรียบเสมือนเป็นคลังที่ เก็บสิ่งที่รับรู้ไว้ เมื่อต้องการใช้สมองก็จะเป็นผู้สั่งโดยจะต้องสำรวจดูเสียก่อนว่ามีอะไรที่จะใช้ แล้วจึง ทำการสรุปเป็นข้อมูลเพื่อนำออกมาใช้การสรุปข้อมูลของสมองเรียกว่า “ความคิดรวบยอด” (Concept)

4. การสร้างสัมพันธ์ในระดับสูง เป็นการจำและนำออกมาใช้ ซึ่งนำออกมาใช้อย่าง เป็นระเบียบและสามารถใช้ได้ตามความต้องการ

จากแนวคิดดังกล่าว ถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2537 : 22-23) ได้แสดงความ คิดเห็นว่า ตามหลักจิตวิทยานั้นเราจะสนใจอะไรก็ต่อเมื่อหวังผลตอบแทนทางกายหรือทางใจโดยไม่ ต้องรอนานเกินไป หรืออย่างน้อยก็รู้ว่าต้องรอนานเท่าไร ซึ่งบางคนสนใจอ่านเพราะความจำเป็น บังคับ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อเอาไว้คุยตอนเข้าสังคม ตลอดจนสนใจทุกเรื่องทุกอย่างยิ่งอ่าน มาก ๆ หลากหลาย

จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการอ่านนั้น นอกจากจะต้องอาศัย หลักการทางจิตวิทยา เกี่ยวกับเรื่องสิ่งเร้าและการตอบสนอง (Stimulus and Response) แล้วยังต้องอาศัยหลักจิตวิทยาอื่น ๆ ประกอบกันด้วย

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

อเล็กซานเดอร์ (Alexander. 1982 : 124 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของเด็ก ที่มีต่อการอ่านโดยการวัดทัศนคติที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา แล้วหาความสัมพันธ์ ระหว่างทัศนคติของนักเรียนกับสภาพครอบครัวของเด็ก การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากับผู้ปกครองของเด็ก ด้วย จากการศึกษพบว่า เด็กที่อยู่ในเกรด 1 มีทัศนคติเกี่ยวกับการอ่าน แตกต่างกันในระดับสูงกว่า เด็กนักเรียนเกรด 3 และพบว่าตัวแปรที่เกี่ยวกับ เพศ สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของเด็กที่มีต่อการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบในระดับที่ไม่สูงมากนักนอกจากนี้ยังพบว่าเด็กนักเรียนหญิง มีคะแนนในด้านการอ่านเมื่อได้รับการเสริมแรงอย่างสนุกสนาน แตกต่างไปจากนักเรียนชาย แต่ในด้านการอ่านหนังสือการ์ตูนพบว่า เด็กนักเรียนชายให้ความสนใจ มากกว่านักเรียนหญิง ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติกับการวัดทัศนคติทุกด้าน และยังพบว่าทัศนคติต่อการอ่านของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียน

มอร์โร (Morrow. 1983 : 221-230) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อม ทางบ้านและโรงเรียนกับความสนใจในการอ่านของเด็กในระดับอนุบาล โดยการจำแนกเด็กที่มีความ สนใจในการอ่านออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ จากกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนอนุบาล 116 คน และศึกษา จากผู้ปกครองของเด็กทั้งสองกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าเด็กผู้หญิงมีความสนใจหนังสือมากกว่าเด็กผู้ชาย เด็กกลุ่มสูงชอบดูหนังสือมากกว่าพ่อแม่มีกฎเกณฑ์ในการดูโทรทัศน์ เด็กเป็นสมาชิกของห้องสมุดโดย

ที่พ่อแม่พาไปห้องสมุดมากกว่ากลุ่มต่ำ เด็กในกลุ่มสูงจะมีพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน ในขณะที่พ่อแม่ของเด็กกลุ่มต่ำอ่านให้ฟังสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่านั้นและพบว่า พ่อแม่ของเด็กกลุ่มสูงมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าพ่อแม่ของเด็กกลุ่มต่ำ ในบ้านของเด็กกลุ่มสูงจะมีจำนวนหนังสือของเด็กมากกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มต่ำ

มิลเลอร์ (Miller. 1984 : 3338-3339A) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้หนังสือร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็กก่อนวัยเรียน โดยศึกษาจากเวลาที่ผู้ปกครองให้กับการอ่านของเด็ก ทักษะคิดของผู้ปกครองและเด็กที่มีค่าการอ่าน รูปแบบกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อเด็กและจำนวนหนังสือของเด็กในบ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองและเด็ก 28 คู่ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับการอ่านของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรับรู้คำศัพท์ ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีต่อการอ่านสามารถเป็นตัวบ่งชี้ การเรียนรู้เบื้องต้นของการอ่านและการรับรู้คำศัพท์ของเด็ก ผู้ปกครองมีทัศนคติในทางบวกมีผลต่อความถี่ในการปฏิบัติบทบาทและพฤติกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับเด็ก พร้อมกันนั้นยังมีส่วนสนับสนุนในการกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านได้ดี

ลี (Lee. 1985 : 2051-A) ได้ศึกษาองค์ประกอบบางประการของสภาพแวดล้อมภายในบ้านที่สนับสนุนให้เด็กในวัยเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน โดยศึกษาจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านที่สูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ย กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยกลุ่มละ 27 คน รวม 54 คน และศึกษาจากผู้ปกครองของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จากการศึกษาพบว่ารูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ทางภาษา กับโครงสร้างทางภาษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน ผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มสูงรายงานว่า ได้อ่านหนังสือให้บุตรหลานฟังและได้จัดหาหนังสือหรือวัสดุการอ่านอื่น ๆ พร้อมกับจัดกิจกรรมทางการศึกษา กิจกรรมทางภาษาให้แก่เด็ก ผู้ปกครองกลุ่มนี้ยังชอบที่จะพูดเกี่ยวกับกิจกรรมที่ได้จัดทั้งยังอ่านหนังสือในเวลาว่าง และดูโทรทัศน์ไม่มากนักซึ่งบทบาทเหล่านี้ของผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านที่สูงกว่าระดับคะแนนเฉลี่ย ได้ปฏิบัติมากกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ย

นิวแมน (Neuman. 1986 : 338-339) ได้ศึกษาสิ่งแวดล้อมภายในบ้านที่มีผลโดยตรงกับการใช้เวลาว่างในการอ่านของเด็กนักเรียนเกรด 5 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเด็กนักเรียนเกรด 5 จำนวน 254 คน และผู้ปกครองจำนวน 84 คน จากการศึกษาพบว่านักเรียนเกรด 5 มีการอ่านหนังสือในเวลาว่าง โดยเฉลี่ย 2.33 เล่มต่อเดือน เด็กผู้หญิงจะอ่านมากกว่าเด็กผู้ชาย การใช้เวลาว่างในการอ่านแต่ละครั้งนั้น โดยเฉลี่ย 15 นาทีต่อวัน มักจะใช้เวลาก่อนนอน และช่วงเวลาพักผ่อนของครอบครัวเป็นช่วงเวลาในการอ่านหนังสือมากที่สุด และพบว่าเด็กส่วนหนึ่งใช้เวลาในการดูโทรทัศน์โดยเฉลี่ยวันละ 3.36 ชั่วโมง ซึ่งเป็นการใช้เวลาว่างมากกว่าการอ่านหนังสือ และส่วนมากจะมาจากครอบครัวที่มีรายได้และระดับการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าบทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนการอ่านนั้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือของเด็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

จินตนา วิมลถนอม (2530 : 47-48) ได้ศึกษาค้นคว้าถึงความสามารถในการอ่าน และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนในโรงเรียนที่ได้รับ และไม่ได้รับหนังสือหมอนเวียน มีความสามารถในการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ไม่ได้รับหนังสือหมอนเวียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิภูชลิต พุทธมาตย์ (2531 : 56-59) ได้เปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านและการยืมหนังสือของนักเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีนิสัยรักการอ่านและมีการยืมหนังสือสูงกว่านักเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2532 : 81-85) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความอยากรู้อยากเห็นและนิสัยรักการอ่าน และคุณสมบัติส่วนตัวบางประการของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมาก และนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความอยากรู้อยากเห็นและนิสัยรักการอ่าน กับความถี่ในการเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน พบว่านักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากจะมีนิสัยรักการอ่าน แตกต่างกับนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิฑูรย์ รองศรีแย้ม (2534 : 63-67) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีนิสัยรักการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับมาก และได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับน้อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียนในระดับมาก และได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดโรงเรียนในระดับน้อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดวงพร พวงเพชร (2541 : 84-96) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ที่มีภูมิหลังต่างกันและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยการวิจัยนี้แบ่งการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวออกเป็น 4 ด้าน คือ “การให้ความรู้” “การเป็นตัวอย่าง” “การเสริมแรง” และ “การจัดสภาพแวดล้อม” กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 416 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวม และด้านทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนหญิงได้รับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวโดยรวม ด้าน “การให้ความรู้” “การเป็นตัวอย่าง” และ “การจัดสภาพแวดล้อม” สูงกว่านักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากกว่านักเรียนชาย

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่าการส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครอง การส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียน การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเพศ

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2525 : 40) กล่าวว่า iva ความแตกต่างด้านเพศเป็นสาเหตุที่ทำให้การอ่านแตกต่างกัน เด็กผู้หญิงจะอ่านได้ดีกว่าเด็กผู้ชายเป็นส่วนใหญ่

นอกจากนี้ความแตกต่างทางด้านเพศ ยังทำให้ประเภทของหนังสือที่เด็กให้ความสนใจแตกต่างกันไปด้วย ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 47-48) กล่าวว่าเด็กชายจะสนใจวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ การทดลองต่าง ๆ เรื่องที่ขมวดปมให้คิด เรื่องผจญภัยในอวกาศ ประวัติศาสตร์ เกมคอมพิวเตอร์ ส่วนเด็กหญิงยังคงสนใจเรื่องในครอบครัวและเริ่มสนใจอ่านหนังสือนวนิยายรัก ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เช่น แมลง และผีเสื้อมาก เด็กวัยนี้จะเข้าใจหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ดี

จากข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่า เพศมีผลต่อความสนใจ และประเภทของหนังสือที่เด็กจะเลือกอ่าน

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านอายุ

อรสา กุมาริ ปุกหุด (2524 : 8-15) กล่าวถึงลักษณะการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

1. ช่วงเวลาของความสนใจประมาณ 10 -30 นาที
2. มีความสนใจต่อเพื่อน ๆ บุคคล สถานที่ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ มากขึ้น
3. สนใจที่จะหาตัวอย่างที่ยึดถือเป็นแบบปฏิบัติและสนใจที่จะหาความรู้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ

มากขึ้น

4. สามารถเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ฟัง ได้อ่าน หรือได้พบเห็นได้มากยิ่งขึ้น
5. สนใจเรื่องกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การกีฬา การประดิษฐ์คิดค้นต่าง ๆ

นอกจากนี้ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 47-48) กล่าวว่าเด็กในช่วงอายุ 12-14 ปีเป็นเด็กก่อนวัยรุ่น ความสนใจในการอ่านจะต้องกว้างขวางมากขึ้น ชอบเรื่องวิทยาศาสตร์ ชีวประวัติ บุคคลสำคัญ เรื่องเด็กวัยเดียวกัน เรื่องโรงเรียน กีฬา งานอดิเรก สัตว์ แมลงต่าง ๆ เรื่องท้องถิ่น ประเพณีพื้นบ้าน เด็กวัยนี้จะรู้จักการวินิจฉัยการอ่าน หาข้อเท็จจริงมาพิสูจน์ รู้จักค้นคว้าเพิ่มเติมในสิ่งที่สงสัยและอยากรู้อยากเห็น เด็กวัยนี้จะชอบหนังสือที่มีเรื่องมากกว่ารูป ส่วนมากจะชอบหนังสือขนาดฉบับกระเป๋ (Pocket book) ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน และชอบอ่านนิตยสารมาก โดยเฉพาะนิตยสารที่มีเรื่องที่สนใจเป็นพิเศษ เช่น นิตยสารกีฬา ดนตรี ฯลฯ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับที่รุธ (Ruth. 1957:110 -112) ได้กล่าวไว้ถึงลักษณะของหนังสือสำหรับเด็ก 9 ประการ คือ

1. ให้สาระหนังสือสำหรับเด็กจะต้องตรงกับความต้องการ และมีใช้มีเฉพาะเรื่องเพื่อผืนเท่านั้น แต่ควรจะให้ประโยชน์ คือ เพื่อพัฒนาร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ หรือสังคม

2. ให้บรรยาย เนื่องจากเป็นวัยที่ต้องการคำตอบที่ชัดเจน ฉะนั้นหนังสือจึงควรมีการอธิบายเนื้อหาอย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ
3. พัฒนาความนึกคิดและเสริมสร้างคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์หนังสือสำหรับเด็กควรมีโครงเรื่องและแนวคิดหลักของเรื่องที่สร้างความสนุก และทำให้ผู้อ่านไปสู่ความเป็นคนที่สมบูรณ์
4. ต้องมีเนื้อหาที่ทำให้เข้าใจตนเอง ผู้อื่น สิ่งแวดล้อม และอดีต
5. ให้ความกระจ่างแจ้ง จะต้องเป็นหนังสือที่อ่านแล้วเกิดความสำนึกและประจักษ์แจ้งในเป้าหมายของเนื้อเรื่อง
6. ให้ผู้อ่านตระหนักในการระแวงระวังชีวิต เนื้อเรื่องของหนังสือควรส่งเสริมให้ผู้อ่านตระหนักคุณค่าในชีวิต นั่นคือการใช้หนังสือเป็นครูสอนหรือแนะให้รู้จักความดี ความชั่ว รู้จักอันตราย และรู้จักใช้ชีวิตอย่างมีความสุข
7. ให้ความบันเทิง เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน อ่านแล้วสบายใจ ผ่อนคลายอารมณ์ที่เครียด
8. ให้ความกระตุ้นจินตนาการ หนังสือสำหรับเด็กที่ดีจะต้องให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ เกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำรงชีวิต
9. ให้แรงบันดาลใจเป็นหนังสือที่ชี้แนะจิตใจให้ตั้งอยู่ในความดี มีความอ่อนโยนประณีตรู้จักความสุขอันเกิดจากสิ่งอันเป็นสุนทรีย์ หนังสือร่ายกรองทุกประเภทจะส่งเสริมสิ่งนี้

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ซูซุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 24) กล่าวว่า ผู้ใหญ่ต้องการอ่านเพื่อสร้างและปรับปรุงบุคลิกภาพ หนังสือที่จะช่วยเสริมบุคลิกภาพมีมาก เช่น ประเภทจิตวิทยา จริยศาสตร์ การตอบหรือไขปัญหาชีวิต สังคมศาสตร์ เป็นต้น คนขี้อายและคนมีปมด้อย จำเป็นต้องใช้การอ่านเป็นเพื่อนนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประหม่าไม่กล้าปรากฏตัวต่อหน้าคนมาก ๆ มักจะเหงาเพราะต้องถูกทิ้งอยู่โดดเดี่ยว ดังนั้นเพื่อแก้เหงาจึงควรหันเข้าหากิจกรรมการอ่านเพื่อความบันเทิงและความรอบรู้ คนที่เข้าสังคมไม่ได้เพราะมีลักษณะเป็นคนถูกตามใจจนดี้อ หรืออื่น ๆ ถ้าได้อ่านมาก ๆ จะทำให้รู้จักปรับปรุงตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี คนที่ชอบเก็บเนื้อเก็บตัวอยู่คนเดียวโดดเดี่ยว ถ้าได้อ่านหนังสือที่แนะนำเกี่ยวกับการปรากฏตัวแล้วจะทำให้เข้าสังคมได้ดีขึ้น

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ทิงเคอร์ และแมคคัลลอคท์ (1962 : 278) ได้เสนอแนะว่าบ้านและผู้ปกครองสามารถส่งเสริมการอ่านให้แก่บุตรหลานได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ปกครองจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน ผู้ปกครองที่มีทัศนคติต่อการอ่านเป็นไปในทางบวกมากเท่าใดจะเห็นคุณค่าของการอ่าน และการส่งเสริมการอ่านให้เด็กเป็นอย่างดี
2. จัดเตรียมหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจไว้ที่บ้านหรือจัดสภาพภายในบ้านให้มีวัสดุในการอ่านให้เพียงพอ
3. คุยเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จากเรื่องหรือบทความ ที่เด็กสนใจและอยากรู้

4. เล่าเรื่องและอ่านออกเสียงจากหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จากโคลง หรือกลอน
สั้น ๆ ง่าย ๆ

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 56 - 62) กล่าวว่า การสร้างความสนใจในการอ่านต้องเริ่มที่บ้านก่อน บ้านเป็นสถานที่ที่เด็กจะเรียนรู้ได้ทั้งวัน ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดก็คือพ่อแม่ (โดยเฉพาะแม่) ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่ เด็กจะชอบอ่านหนังสือหรือไม่ขึ้นอยู่กับการเล่นดู บทบาทของครอบครัวต่อการอ่านหนังสือของเด็กจะมีมากกว่าโรงเรียน พ่อแม่ควรมีเวลาให้กับลูก หาหนังสือที่ดีให้ลูก อ่านหนังสือที่ลูกชอบมา ป้อนคำถามให้กับลูกเพื่อจะได้เข้าใจจินตนาการ และพัฒนาการของลูกด้วย พ่อแม่สามารถสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูกได้

สุภารัตน์ เกยุราพันธ์ (2538 : 45-47) ได้กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวว่า สมัยเด็ก ๆ มีคุณพ่อเป็นผู้ชี้แนะ โดยเริ่มจากหนังสือเล่มแรกที่ย่านง่าย ๆ สนุก เช่น นิทาน ก็จะพัฒนาไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ที่เธอมีโอกาสได้เป็นแม่ ก็เลยพยายามจะสอนลูกให้อยู่ในลักษณะเช่นนั้น จะไม่บังคับเพราะถ้าบังคับเด็กจะต่อต้าน จะพยายามหาวิธีหลอกล่อลูกมากกว่า เช่น ชื่อหนังสือการ์ตูนที่อาจจะแปลมาจากภาษาต่างประเทศหรือของไทยเอง ในวัยกำลังหัดอ่านเธอจึงเลือกหนังสือที่มีภาพและตัวอักษรโต ๆ สิ่งที่สำคัญ คือ ต้องเป็นนิทานหรือเรื่องที่มีคติสอนใจ

ทวี มุขระโกษา (2510 : 148) กล่าวถึงการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการวางรากฐานในการอ่านหนังสือของเด็กว่า เด็กที่มาจากบ้านที่มีผู้ปกครองเป็นนักอ่าน และนักสะสมหนังสือมักจะรู้จักเลือกอ่านหนังสือดี ๆ และรักการอ่านเป็นพิเศษ

วิฑูรย์ รองศรีแย้ม (2534 : 68) กล่าวถึงการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านไว้ว่าในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ผู้ปกครองควรมีพฤติกรรมในการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยเพื่อให้เด็กรู้สึกมีอิสระที่จะเลือกอ่านหนังสือที่ตนชอบจนมีนิสัยรักการอ่านในที่สุด และควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ให้เด็กเห็นเป็นประจำ และยังได้ศึกษาวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับมากมีนิสัยรักการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากผู้ปกครองในระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การส่งเสริมการอ่านที่บ้านของผู้ปกครองจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่จะทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542 : 66) กล่าวว่า โรงเรียนควรจัดหาบรรณารักษ์ประจำห้องสมุดที่มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มาจัดห้องสมุดให้สมบูรณ์ถูกต้อง สะอาด สวยงาม กว้างขวาง มีที่นั่งอ่านหนังสือเพียงพอ ดิรรูปภาพและป้ายคำขวัญที่เชิญชวนเข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด จัดนิทรรศการหมุนเวียนตามวันต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาจะช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากเข้าไปใช้ห้องสมุดการมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีส่วน

สำคัญที่ช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้อ่านอยากเข้าไปอ่านในห้องสมุดด้วย บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรให้บริการด้วยความเต็มใจ สะดวกรวดเร็ว มีจรรยาบรรณของบรรณารักษ์ มีบริการต่าง ๆ ที่ช่วยเหลือผู้อ่าน เช่น บริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าเมื่อผู้อ่านมีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านการค้นคว้า และการเขียนรายงาน บริการยืมระหว่างห้องสมุด บริการโสตทัศนวัสดุ บริการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และบริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

การให้บริการของห้องสมุดควรให้บริการตลอดวัน ไม่ควรปิดห้องสมุดในตอนกลางวัน ห้องสมุดควรจะให้บริการก่อนกำหนดเวลาโรงเรียนเข้า และปิดหลังโรงเรียนเลิก เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้มายืมคืนและใช้ห้องสมุดได้เต็มที่ นอกจากนั้นห้องสมุดต้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่าง ๆ โดยบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินการจัดเองในห้องกิจกรรมห้องสมุด หรือบรรณารักษ์จัดร่วมกับครูในโรงเรียน อาจจะจัดในชั้นเรียนหรือจัดในห้องสมุด หรือจัดทั้งในห้องเรียนและห้องสมุด ด้านหน้าของห้องสมุด และในห้องประชุมของโรงเรียน เป็นต้น

2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของครู

สถาบันต่อมาที่ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านคือโรงเรียน ซึ่งก็มีหน้าที่เสริมสร้างนิสัยที่ดีแก่นักเรียน โดยบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนมี 2 ฝ่ายด้วยกัน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งแต่ละฝ่ายมีส่วนช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ดังนี้ (อรสา ภูมิรี ปุ๊กหุด. 2525 : 320 - 324) ได้กล่าวถึงบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน เป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การส่งเสริมการอ่านเป็นไปด้วยความราบรื่น เพราะถ้าผู้บริหารเห็นความสำคัญของการอ่าน ย่อมให้การสนับสนุน การส่งเสริมการอ่านในทุก ๆ ด้าน ดังนี้

1.1 ติดตามความเคลื่อนไหวของหนังสือเด็ก และแนะนำหนังสือที่มีความเหมาะสมและนำมาไว้ในห้องสมุดตามโอกาส

1.2 สนับสนุนให้บรรณารักษ์หรือครูที่ดูแลห้องสมุดได้มีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ทางด้านห้องสมุด ด้วยการไปศึกษาดูงานหรือเข้ารับการอบรมเพื่อนำความรู้กลับมาพัฒนากิจกรรมห้องสมุด

1.3 ส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนจัดหาหนังสือดีมีคุณค่า ให้เด็กได้อ่านรวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดหาหนังสืออ่านสำหรับเด็ก

1.4 วางโครงการปรับปรุงห้องสมุดโดยการจัดสรรงบประมาณบางส่วนให้ และเอาใจใส่ดูแลอย่างจริงจัง ทั้งในด้านการแก้ปัญหาและการพัฒนางานห้องสมุด

1.5 พยายามโน้มน้าวให้ผู้ปกครองของนักเรียน เห็นความสำคัญของการให้ในปกครองจะได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า และควรได้อ่านเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อที่เด็กจะได้รับความเอาใจใส่ หรือความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง

1.6 เน้นความสำคัญของการอ่านและการใช้ห้องสมุด ให้ครูและนักเรียนของโรงเรียนเข้าใจ

1.7 ปลุกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่าน สร้างความสนใจต่อการอ่านให้มีขึ้นภายในโรงเรียน เช่น การจัดให้มีการประกวดการเล่าเรื่อง การประกวดการอ่านทำนองเสนาะ การตกแต่งกระดานป้ายในโอกาสต่าง ๆ ที่เป็นสาระให้แก่ครูและนักเรียน เป็นต้น

1.8 วางนโยบายเกี่ยวกับการหมุนเวียน ให้นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดเป็น และใช้อย่างคุ้มค่า

1.9 เมื่อมีโอกาส เช่น งานสัปดาห์ห้องสมุด ควรสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเต็มที่ เช่น การเล่นเกม เชิดหุ่น การจำหน่ายหนังสือราคาถูก เป็นต้น

1.10 ควรศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด เช่น สถิติเกี่ยวกับจำนวนหนังสือทั้งหมด จำนวนผู้ใช้หนังสือ จำนวนหนังสือที่สูญหาย จำนวนหนังสือที่จัดหา จำนวนหนังสือที่ได้รับบริจาค เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้ดำเนินนโยบายอันเป็นการสนับสนุนการส่งเสริมการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นอกจากนั้น ยังอาจขอความร่วมมือจากห้องสมุดของสถาบันอื่น เช่น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสไปใช้ห้องสมุดของสถาบันอื่นบ้าง

2. ครู ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กยิ่งกว่าผู้บริหาร อาจใช้วิธีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน ดังนี้

2.1 ครูควรเข้าใจกระบวนการอ่านของนักเรียนดีพอ เพื่อจะได้แนะนำนักเรียนอ่านได้อย่างถูกต้อง

2.2 ครูควรทราบถึงความสนใจของนักเรียนวัยต่าง ๆ เพื่อจะได้หาและสนับสนุนให้นักเรียนได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัย

2.3 ครูควรหาโอกาสศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือต่าง ๆ ก่อนที่จะแนะนำให้ นักเรียนอ่าน เพื่อจะได้ทราบเนื้อหา ประวัติผู้เขียน สาระสำคัญ แนวคิด วิธีการ คุณธรรม หรือแม้ ขอบกพร่องผิดพลาดของหนังสือ เพื่อจะได้แนะนำประเด็นที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียนได้ถูกต้อง

2.4 ครูควรหาวิธีแก้ไขความบกพร่องในการอ่านของนักเรียนอย่างจริงจังด้วยการ สังเกต แก้ไข ติดตามผล และช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน

2.5 ครูควรส่งเสริมให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมการอ่าน

2.6 ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้นักเรียนเท่าที่สามารถจะทำได้ เช่น การเล่าเรื่องหนังสือ การจัดกิจกรรมรักการอ่าน การใช้หุ่นในการเล่าเรื่อง เป็นต้น

2.7 ครูผู้สอนที่มีวิธีการสอนที่นำกิจกรรมการอ่านช่วยในการสอน จะทำให้เด็กมี นิสัยรักการอ่าน เข้าใจเนื้อเรื่องที่สอนได้อย่างรวดเร็ว ทำให้อ่านหนังสือเก่ง อันเป็นผลมาจากการเป็น นักอ่าน

3. บรรณารักษ์

ครูบรรณารักษ์มีส่วนสำคัญ ในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก และเป็นผู้ที่มีหน้าที่โดยตรงที่จะกระตุ้นให้เด็กได้มีนิสัยรักการอ่าน จากเอกสารโครงการวิจัยและพัฒนาผู้อ่านรุ่นเยาว์ โรงเรียนประถมศึกษาในชนบท (2542 : 17) ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของครูบรรณารักษ์ไว้ ดังนี้

- 3.1 ติดตามความเคลื่อนไหวของหนังสือเด็ก แนะนำหนังสือที่เหมาะสมให้แก่เด็ก และนำมาไว้ในห้องสมุดตามโอกาส
- 3.2 เน้นความสำคัญของการอ่าน การใช้ห้องสมุดให้แก่ครูและนักเรียน
- 3.3 พยายามโน้มน้าวให้ผู้ปกครองของนักเรียนเห็นความสำคัญของการที่เด็กในปกครองจะได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า และควรได้อ่านเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะได้รับความเอาใจใส่หรือความอนุเคราะห์จากผู้ปกครองอีกทางหนึ่ง
- 3.4 ปลุกฝังเจตคติที่ดีต่อการอ่าน สร้างความสนใจต่อการอ่านให้มีขึ้นในโรงเรียน เช่น การจัดให้มีการประกวดเล่าเรื่อง การประกวดอ่านทำนองเสนาะ เป็นต้น
- 3.5 วางนโยบายเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดอย่างทั่วถึง ให้นักเรียนได้หมุนเวียนเข้าใช้ห้องสมุด และใช้อย่างคุ้มค่า (อรสา กุมาริ ปุกหุต. 2525 : 320-324)

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านเพศ

จากข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย (2547:19) รายงานว่าในปี 2546 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2546 พบว่า ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปจำนวน 57.8 ล้านคน เป็นผู้อ่านหนังสือ 35.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 61.2 และผู้ไม่อ่านหนังสือ 22.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.8 เมื่อพิจารณาผู้อ่านหนังสือพบว่า เพศชายมีอัตราการอ่านหนังสือสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย (ร้อยละ 64.8 และร้อยละ 57.7) ในจำนวนผู้ไม่อ่านหนังสือ 22.4 ล้านคน เป็นเพศชาย 10.1 ล้านคน และเพศหญิง 12.3 ล้านคน พบว่าอัตราการไม่อ่านหนังสือของเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางด้านอายุ

จากข้อมูลของสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย (2547 :19) รายงานว่าในปี 2546 สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2546 พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 6-14 ปี มากกว่าร้อยละ 95.0 อ่านตำราเรียนตามหลักสูตร กลุ่มเยาวชนอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 62.1 อ่านนวนิยาย การ์ตูนในสัดส่วนค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มวัยทำงานอายุ 25-59 ปี ร้อยละ 85.1 อ่านหนังสือพิมพ์ในสัดส่วนที่สูงที่สุด

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านจากผู้ปกครอง

บุญชัย เกรียงบุญนนท์ (2534 :104-115) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตอำเภอเมืองนครปฐมที่มีความสามารถในการอ่านสูง เป็นกลุ่มที่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีบทบาทในการส่งเสริมการอ่าน และมีทัศนคติที่ดีต่อการส่งเสริมการอ่านสูงกว่า

ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ในขณะที่นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูงเป็นกลุ่มที่ผู้ปกครองมีปัญหาในการส่งเสริมการอ่านน้อยกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2.2.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เจมส์ (James. 1978 : 118-122) คุรุบรรณารักษ์ในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมควินแมรี ได้ทำการศึกษาถึงวิธีการส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี เพื่อศึกษาวิธีการใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี โดยการเก็บข้อมูลจากบัตรยืมหนังสือนวนิยายจากห้องสมุดนวนิยายเป็นเวลา 18 เดือนผลปรากฏว่ามี 6 วิธีด้วยกันที่จะส่งเสริมให้เกิดการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพตามลำดับ ดังนี้

1. การนำนักเรียนเข้ามาในห้องสมุดเพื่อให้ได้เห็นและรู้จักหนังสือประเภทต่าง ๆ
2. การจัดห้องสมุดให้สะอาดตา น่าสนใจ
3. ใช้วิธีการจัดบริการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนรู้จักหนังสือ เช่น การเล่าเรื่องหนังสือ
4. จัดห้องสมุดไว้ในห้องเรียน
5. ให้เพื่อนและครูแนะนำหนังสือที่น่าสนใจ
6. จัดประชาสัมพันธ์ห้องสมุดในบริเวณต่าง ๆ ให้ทั่วโรงเรียน

อนามบา (Anamba. 1979 : 64-71) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงวิธีการที่จะส่งเสริมการอ่านของเด็กวัยก่อนเข้าเรียน และเด็กวัยเรียนด้วยการนำเอาส่วนเด่น ๆ ที่น่าสนใจของหนังสือมาเล่าให้เด็กฟัง ผลจากการวิจัยปรากฏว่าเด็กมีความสนใจที่จะอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเบรเดอร์ (Breder. 1984 : 211-215) ที่ทำการศึกษถึงผลของการเล่าเรื่องหนังสือโดยทำการศึกษากับนักเรียนเกรด 8 ถึงเกรด 12 ที่โรงเรียนมัธยมจอห์น โอลิเวอร์ ในแวนคูเวอร์ จากการสุ่มตัวอย่าง 44 คน เล่าเรื่องหนังสือรวม 18 เรื่อง แล้วใช้แบบสอบถามวัดเรื่องความสนใจในการอ่าน และด้านความรู้สึกของนักเรียนผลปรากฏว่า นักเรียนอ่านเรื่องที่นำมาเล่าเรื่องหนังสือมากกว่าเรื่องอื่น ๆ และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าการเล่าเรื่องหนังสือช่วยให้รู้แหล่งหนังสือที่อ่านได้ดี ส่วนในด้านความรู้สึกพบว่าการเล่าเรื่องหนังสือสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับบรรณารักษ์ และสร้างนิสัยรักการอ่าน

โรแลนด์ (Rolando. 1985 : 827-A) ได้เปรียบเทียบวิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจในการอ่านหนังสือ โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเมืองมอนตানা วิธีการคือปฏิบัติกลุ่มละ 1 กิจกรรม คือ การเล่านิทาน การให้เด็กอ่านหนังสือเอง และการฉายสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยหนังสือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นหนังสือชื่อเดียวกัน คือ "The Wild Seans" เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จจะมีการทดสอบว่ากลุ่มใดจะสนใจ และจำเรื่องราวของหนังสือได้มากที่สุดผลปรากฏว่าการให้เด็กอ่านหนังสือเอง และการฉายสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ จะก่อให้เกิดความสนใจและจำเรื่องได้มากกว่าการเล่านิทาน

2.2.4.2 งานวิจัยในประเทศ

มัลลิกา เอี่ยมละออ (2526 : ง-จ) ได้ศึกษาการเล่านิทานว่า มีผลต่อการยืมหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนอนุบาลสามเสนหรือไม่ โดยเล่านิทานให้กับกลุ่มทดลองฟัง 2 ครั้ง ๆ ละ 10 เล่ม เป็นเวลา 30 นาที โดยทั้งช่วงเวลาในการเล่าแต่ละครั้งห่างกัน 15 วัน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ฟังการเล่านิทานมีอัตราการใช้หนังสือสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อย่างเห็นได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมใจ พุทธเบญจพจน์ (2528 : 50) ได้ทำการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนครสวรรค์ จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดยจัดกิจกรรม 4 ประเภท คือ การเล่าเรื่องจากหนังสือ การสนทนาเรื่องการอ่านและประโยชน์ของการอ่าน การแสดงหนังสือที่น่าสนใจของห้องสมุด และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ เป็นเวลา 4 สัปดาห์เพื่อวัดความสนใจในการอ่าน และการใช้ห้องสมุดของนักเรียน ผลการจัดกิจกรรมปรากฏว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มีความสนใจในการอ่าน และเข้าใช้ห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่าปัจจัยด้านเพศ อายุ การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการอ่านจากครูและโรงเรียน ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้เกิดนิสัยรักการอ่านที่เหมาะสมต่อนักเรียนทั้งสิ้น

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

3.1 ประวัติของโรงเรียนวัดนิมมานรดี

โรงเรียนวัดนิมมานรดี ตั้งอยู่เลขที่ 841 แขวงบางหว้า เขตภาษีเจริญ เดิมเป็นโรงเรียนอนุบาล มีนายพร อังโสภา เป็นครูสอนอยู่ก่อนตั้งเป็นโรงเรียนประชาบาล โดยอาศัยศาลาการเปรียญของวัดนิมมานรดีเป็นที่เรียน หลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 รัฐบาลได้จัดตั้งโรงเรียนประชาบาลขึ้นตามแผนการศึกษาของชาติ จึงได้จัดตั้งเป็นโรงเรียนประชาบาลวัดนิมมานรดี เปิดทำการสอนเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2475 มีนักเรียน 139 คน ครู 3 คน และคงอาศัยศาลาวัดเป็นที่เรียนอีกเช่นเดิม

ต่อมามีนักเรียนมากขึ้นสถานที่เดิมคับแคบ ต้องอาศัยศาลาโรงพิมพ์และโรงลิเกเป็นสถานที่เรียนแต่ก็ยังไม่พอกับจำนวนนักเรียน จำเป็นต้องของบประมาณจากรัฐบาลเพื่อจัดสร้างอาคารเรียนถาวร ซึ่งขณะนั้นสนามและบริเวณที่ตั้งโรงเรียนปัจจุบันนี้ยังเป็นป่าช้ากรุงรัง คณะกรรมการอำเภอภาษีเจริญ ได้ขออนุญาตปลูกสร้างโรงเรียน ในที่ดินของวัดดังกล่าว ได้เชิญนายอัน เศวตนิย นายแยม เศวตนิย และขุนเอก เจริญทาง เป็นกรรมการปรับปรุงที่ดิน โดยขอความร่วมมือจากประชาชนในท้องถิ่นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย จึงได้สร้างอาคารเรียนแบบ ป.๒ สองชั้น มุขยื่นยาว 27 เมตร กว้าง 8 เมตร สิ้นเงิน 3,770 บาท และใช้ทำการสอนได้เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2477 มีนักเรียน 500 คนอีกประมาณ 6 ปีต่อมา จำนวนนักเรียนได้ทวีขึ้นจนถึง 900 คน รัฐบาลจึงได้อนุมัติเงินงบประมาณให้อีก 2,500 บาท สมทบทุนกับของประชาชนที่ได้บริจาคไว้ 1,500 บาท ในการนี้

นายเที่ยง และนางเพิ่ม ทองกำเนิด ได้ให้เงินสมทบมากที่สุดเพื่อจัดสร้างอาคารเรียนแบบ ป.๒ สองชั้น มุขในตัว ยาว 33 เมตร กว้าง 9 เมตร ใช้ทำการสอนเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2548 หลังจากนั้นก็ได้พัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

วิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน

1. สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้นักเรียน
2. พัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะพื้นฐานตามหลักสูตร ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. พัฒนานักเรียนด้านกระบวนการเรียนรู้ การคิด การจัดการ การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
4. อนุรักษ์รักษาคุณภาพภายในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาให้มีคุณภาพสูงขึ้น
5. ส่งเสริม ฟันฟู และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย
6. สร้างเสริมความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนและชุมชนร่วมกันพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ในชุมชน

โรงเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำตามโครงการต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่น ดังนี้

1. โครงการส่งเสริมศักยภาพนักเรียน
2. โครงการเรียนร่วม เด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. โครงการห้องเรียนพิเศษเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
4. โครงการห้องศูนย์ภาษาอังกฤษแบบพึ่งพาตนเอง
5. โครงการห้องเรียนสีเขียว การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
6. โครงการโรงเรียนแกนนำการประกันคุณภาพการศึกษา
7. โครงการโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้
8. โรงเรียนแกนนำระบบ ICT
9. โครงการต้นแบบโรงเรียนมาตรฐานระบบต้านยาเสพติดของสำนักงานอสาภาค
10. โรงเรียนแกนนำคณิตศาสตร์

3.2 การจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดนิมมานรดี

3.2.1 วัตถุประสงค์ทางการศึกษา

1. เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความคิด และมีทักษะกระบวนการต่าง ๆ ตามหลักสูตร
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนรู้ การทำงาน การดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมตามวิถีไทย พร้อมกับทันสมัยตามความก้าวหน้าของสังคมโลก

4. เพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก
5. เพื่อให้นักเรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย สามารถปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ด้วยความรัก และภูมิใจในความเป็นไทย
6. เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนด้วยกัน

3.2.2 เป้าหมายทางการศึกษา

1. นักเรียนทุกคน มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์
2. นักเรียนทุกคนมีความรู้ ความคิด และมีทักษะพื้นฐานตามหลักสูตรไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกรุงเทพมหานคร
3. นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐานและอินเทอร์เน็ตได้
4. โรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน พร้อมรับการประเมินคุณภาพจากภายนอกครั้งที่ 2
5. นักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมตามวัฒนธรรมไทยด้วยจิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นไทย
6. คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนให้การส่งเสริม สนับสนุน มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนและชุมชน

3.2.3 การพัฒนางานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือภารกิจหลักของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พ.ศ.2545 ซึ่งได้กระจายอำนาจให้สถานศึกษาบริหารจัดการได้โดยอิสระ มีความคล่องตัวในการทำงาน เพื่อสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ท้องถิ่น และชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ

1. เพื่อการบริหารงานวิชาการที่คล่องตัว มีอิสระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ท้องถิ่น และชุมชน
2. เพื่อการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินภายในเพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืนและตลอดชีวิต
4. เพื่อการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และองค์กรภาครัฐและเอกชน ในการสนับสนุนการศึกษาของโรงเรียน

3.2.4 โครงสร้างการจัดการศึกษา

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ให้สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวปฏิบัติในการจัดหลักสูตรสถานศึกษาจึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

3.2.5 นโยบายการจัดการศึกษา

โรงเรียนมุ่งดำเนินการจัดการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนเติบโตขึ้นเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม
2. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติจริง การฝึกทักษะ กระบวนการคิดวิเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคต โดยเฉพาะความรู้ภาษาอังกฤษ
4. เพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอน ที่ได้รับความรู้อย่างกว้างขวาง และรักษาขนบธรรมเนียมอันดีงามของไทย
5. เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความถนัด ความสนใจ ความสามารถ ตามศักยภาพของตนเอง

เป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีหลายประการ ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนเป็นผู้ที่มีคุณธรรม คือ มีความประพฤติดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญูกตเวที และมีความเมตตา กรุณา
2. ผู้บริหารและครูทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม และรักษาจรรยาบรรณในวิชาชีพอย่างเคร่งครัด มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในการทำงาน พัฒนางานและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง

3. นักเรียนทุกคนผ่านกระบวนการเรียนรู้ทำให้เกิดการพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ มีความรู้ในเชิงวิชาการ เทคโนโลยี และสิ่งรอบตัวที่เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การบริหารและการจัดการของโรงเรียนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานและได้รับการยอมรับจากชุมชน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,020 คน เป็นนักเรียนชาย 503 คน และเป็นนักเรียนหญิง 517 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 339 คน เป็นนักเรียนชาย 167 คน และเป็นนักเรียนหญิง 172 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 111 คน เป็นนักเรียนชาย 58 คน นักเรียนหญิง 53 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 56 คน นักเรียนหญิง 58 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน นักเรียนหญิง 61 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยจำแนกประชากรออกเป็น 3 ระดับชั้น ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 335 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 342 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 343 คน

2. ผู้วิจัยจำแนกประชากรแต่ละระดับชั้นในข้อที่ 1.ตามเพศ ได้ผลดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 335 คน เป็นนักเรียนชาย 175 คน นักเรียนหญิง 160 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 342 คน เป็นนักเรียนชาย 168 คน นักเรียนหญิง 174 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 343 คน เป็นนักเรียนชาย 160 คน นักเรียนหญิง 183 คน

3. ผู้วิจัยประมาณค่าของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จากตารางของยามาเน่ (Yamane. 1996 : 583) พบว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้สัดส่วนประชากร : กลุ่มตัวอย่าง = 3 : 1 ผู้วิจัยจึงสุ่มตัวอย่างได้ดังนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 111 คน เป็นนักเรียนชาย 58 คน นักเรียนหญิง 53 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 56 คน นักเรียนหญิง 58 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน นักเรียนหญิง 61 คน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ระดับชั้น	เพศ				รวม	
	ชาย		หญิง			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
4	175	58	160	53	335	111
5	168	56	174	58	342	114
6	160	53	183	61	343	114
รวม	503	167	517	172	1020	339

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน มีทั้งหมด 7 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมคำลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ ปี
3. ระดับชั้น
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 - () ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
5. อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง
 - () รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - () พนักงานบริษัทเอกชน
 - () ธุรกิจส่วนตัว
 - () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
6. รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เดือนละ บาท
7. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
 - () ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
 - () ระดับปริญญาตรี
 - () ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

- 2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
- 2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ของเฉลิมศรี สะมะโน (2546)
- 2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนจริงจังกับการเรียน					
00.	ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นคนเฉื่อยชากับการเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล มีการพิจารณาคะแนนโดยใช้เกณฑ์ของอัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล (2533 :57-58)

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 51-100 คะแนน

ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบบี หมายถึง ผู้ที่ได้คะแนนตั้งแต่ 20 -50 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ

3.1 และ 3.2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเพราะกลัวสอบตก					
00.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือเพราะมีความสุขที่ได้อ่าน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล มีการพิจารณาคะแนนโดยใช้เกณฑ์ ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9)

คะแนน 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย
คะแนน 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
คะแนน 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ของถาวร บุปผาวงษ์ (2546)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง จากความรู้ที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ผู้ปกครองให้นักเรียนอ่านหนังสือให้ฟัง					
00.	ผู้ปกครองมักพาฉันไปซื้อหนังสือบ่อย ๆ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เกณฑ์ ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนน 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองน้อย
คะแนน 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองปานกลาง
คะแนน 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองมาก

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน

5.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับ ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนของถาวร บุปผางษ์ (2546) และสกุณี เกรียงชัยพร (2548)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนจากความรู้ที่ได้จากข้อ 5.1และ 5.2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด บรรณารักษ์เอาใจใส่และช่วยเหลือ นักเรียนเป็นอย่างดี					
00.	ห้องสมุดมีหนังสือบริการหลายประเภท					
0.	ลักษณะทางกายภาพของห้องเรียน จัดมุมรักการอ่านในห้องเรียน					
00.	มีหนังสือให้บริการนักเรียนเพียงพอ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนน	1.00 – 2.33	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนไม่ดี
คะแนน	2.34 – 3.66	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนดีพอใช้
คะแนน	3.67 – 5.00	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของครู

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนด้านการอ่านของครูของ
สกุณี เกรียงชัยพร (2548)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการสนับสนุนด้านการอ่านของครูจากความรู้ที่ได้
จากข้อ 6.1 และ 6.2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)
ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ครูแนะนำหนังสืออ่านประกอบในรายวิชาที่สอนแก่นักเรียน					
00.	ครูชมเชยนักเรียนที่ชอบอ่านหนังสือ					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนน	1.00 – 2.33	หมายถึง	การสนับสนุนด้านการอ่านน้อย
คะแนน	2.34 – 3.66	หมายถึง	การสนับสนุนด้านการอ่านปานกลาง
คะแนน	3.67 – 5.00	หมายถึง	การสนับสนุนด้านการอ่านมาก

ตอนที่ 7 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารงานวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่าน

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของ ถาวร บุปผาวัน (2546) และ สกฤณี เกรียงชัยพร (2548)

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน จากความรู้ที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale Type) ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0.	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ					
00.	ข้าพเจ้าอ่านหนังสือและบันทึกใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน					

เกณฑ์การให้คะแนน

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามนี้ใช้เกณฑ์ของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ได้กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้

คะแนน 1.00 – 2.33 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านดี

คะแนน 2.34 – 3.66 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านดีพอใช้

คะแนน 3.67 – 5.00 หมายถึง มีนิสัยรักการอ่านไม่ดี

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ ตรวจสอบหาความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนแล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t-test โดยเลือกเฉพาะข้อ t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย ได้ผลดังนี้

2.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีจำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 5.651

2.2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีจำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 6.584

2.3 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง มีจำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 5.819

2.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน มีจำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 3.765

2.5 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู มีจำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 5.964

2.6 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน มีจำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.248 - 3.962

3. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2 โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ผลดังนี้

3.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6668

3.2 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8515

3.3 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8206

3.4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .5308

3.5 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8249

3.6 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7834

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2550

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 339 ฉบับที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียน ด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 15 มีนาคม 2551 ได้ข้อมูลกลับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบ t-test
 - 2.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา(α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t-Distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านโดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านโดยส่วนรวมและแต่ละด้านของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
X_1	แทน	เพศ : ชาย
X_2	แทน	เพศ : หญิง
X_3	แทน	อายุ
X_4	แทน	ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
X_5	แทน	ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
X_6	แทน	ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
X_7	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_8	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
X_9	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : พนักงานบริษัทเอกชน
X_{10}	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : ธุรกิจส่วนตัว
X_{11}	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : อื่น ๆ

X ₁₂	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง
X ₁₃	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : ต่ำกว่าปริญญาตรี
X ₁₄	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : ปริญญาตรี
X ₁₅	แทน	ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : สูงกว่าปริญญาตรี
X ₁₆	แทน	บุคลิกภาพ
X ₁₇	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₁₈	แทน	การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง
X ₁₉	แทน	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน
X ₂₀	แทน	การสนับสนุนด้านการอ่านของครู
Y	แทน	นิสัยรักการอ่าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนร้อยละ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่ศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เสนอผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่ศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ ระดับชั้นที่ศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ปัจจัยด้านส่วนตัว	ระดับของปัจจัย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	167	49.3
	หญิง	172	50.7
	รวม	339	100.0
ระดับชั้นที่ศึกษา	ประถมศึกษาปีที่ 4	111	32.8
	ประถมศึกษาปีที่ 5	114	33.6
	ประถมศึกษาปีที่ 6	114	33.6
	รวม	339	100.0
อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ รัฐวิสาหกิจ	40	11.8
	พนักงานบริษัทเอกชน	67	19.8
	ธุรกิจส่วนตัว	91	26.8
	อื่น ๆ	141	41.6
	รวม	339	100.0
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	183	53.9
	ปริญญาตรี	112	33.2
	สูงกว่าปริญญาตรี	44	12.9
	รวม	339	100.0

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 49.3 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.7

จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 32.8 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 33.6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 33.6

จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกเหนือจากรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน และธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 รองลงมาได้แก่ ธุรกิจส่วนตัวจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 พนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 และรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8

จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองพบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองส่วนใหญ่คือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 53.9 รองลงมาได้แก่ปริญญาตรีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9

ตอนที่ 2 เสนอผลวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตารางที่ 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
อายุ	10.71	.92	วัยเด็ก
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	2.29	.89	ปานกลาง
ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง	9106.30	3652.76	ต่ำ
บุคลิกภาพ	2.82	.31	บุคลิกภาพแบบเอ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.25	.38	ปานกลาง
การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง	3.08	.58	ปานกลาง
ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน	3.30	.45	ดีพอใช้
การสนับสนุนด้านการอ่านของครู	3.15	.71	ปานกลาง
นิสัยรักการอ่าน	3.17	.37	ดีพอใช้

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มีอายุเฉลี่ยเป็นวัยเด็ก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองอยู่ในระดับต่ำ มีบุคลิกภาพแบบเอ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปานกลาง การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนดีพอใช้ การสนับสนุนด้านการอ่านของครูอยู่ในระดับปานกลาง และมีนิสัยรักการอ่านดีพอใช้

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2
โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	Y
X1	1	-1.000**	-.005	.012	.025	-.052	.110**	.059	.097	.024	-.162**	.040	-.192**	.170**	.053	.115*	-.297**	.071	-.099	-.188**	.094
X2		1	.005	-.012	-.025	.052	-.110	-.059	-.097	-.024	.162**	-.040	.192**	-.170**	-.053	-.115*	.297*	-.071	.099	-.188**	-.094
X3			1	.815*	.522**	.570**	.109	.118*	.011	.032	-.020	-.027	.135*	-.076	-.122**	-.017	.072	.147**	.050	.039	.002
X4				1	-.746**	-.356**	-.085	-.058	-.010	-.052	.016	-.103	-.028	-.011	.078	.072	-.062	-.010	-.093	.063	.003
X5					1	-.356**	.065	.056	-.010	.029	-.008	.140**	-.041	.056	-.025	-.077	-.024	-.067	.055	-.112*	.007
X6						1	.815**	.003	.027	.067	-.049	-.051	.097	-.062	-.074	.006	-.096	.109	-.054	.068	.005
X7							1	.043	-.004	.175**	.082	-.041	.057	.008	-.129*	-.062	.086	-.062	-.055	-.017	-.164**
X8								1	-.244**	-.146**	-.127*	.023	-.059	-.018*	-.018	.018	-.051	-.058	.008	.074	.028
X9									1	-.335**	-.436**	.165**	-.138*	-.026	.167**	-.078	.013	.178*	-.009	-.004	.020
X10										1	-.543**	.139*	-.026	.134*	.017	-.007	.011	-.020	.013	.016	.027
X11											1	-.229**	.189**	.001	.061	-.107	.019	-.085	.065	-.027	.046
X12												1	-.869**	-.116**	-.153**	-.045	.004	-.074	.063	-.005	.451**
X13													1	.313**	.754**	.054	.043	-.087	.019	.053	-.128**
X14														1	.489	.064	.022	.072	-.049	.013	.040
X15															1	-.072	.028	-.068	.085	.242**	.099
X16																1	.645**	.346**	.352**	.180**	.027
X17																	1	.249**	.495**	.242**	.558**
X18																		1	.181**	.458**	.488**
X19																			1	.268**	.410**
X20																				1	.233**
Y																					1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (x_{12}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_{17}) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (x_{18}) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (x_{19}) และการสนับสนุนด้านการอ่านของครู (x_{20})

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_7) และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง:ต่ำกว่าปริญญาตรี (x_{13})

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มี 13 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อายุ (x_3) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (x_4) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (x_5) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (x_6) อาชีพของผู้ปกครอง :รับราชการ (x_8) อาชีพของผู้ปกครอง:พนักงานบริษัทเอกชน (x_9) อาชีพของผู้ปกครอง:ธุรกิจส่วนตัว (x_{10}) อาชีพของผู้ปกครอง: อื่นๆ (x_{11}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง: ปริญญาตรี (x_{14}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : สูงกว่าปริญญาตรี (x_{15}) และบุคลิกภาพ (x_{16})

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4 และ 5

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	35.999	35.999	41.277**
Residual	335	49.088	.149	
Total	338	85.087		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า มี 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₇	.455	.067	.566	.566	.320	154.795**
X ₁₇ , X ₁₈	.281	.037	.363	.665	.443	130.302**
X ₁₇ , X ₁₈ , X ₁₉	.163	.125	.145	.677	.459	92.316**
a = 1.721						
R = .677						
R ² = .459						
SEest = .229						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (x₁₇) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (x₁₈) และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (x₁₉) โดยปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ร่วมกันพยากรณ์นิสัยรักการอ่านได้คิดเป็นร้อยละ 45.90 และสามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.721 + .455x_{17} + .281x_{18} + .163x_{19}$$

สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .566 x_{17} + .363x_{18} + .145x_{19}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัวและด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 1,020 คน เป็นนักเรียนชาย 503 คน และเป็นนักเรียนหญิง 517 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550 จำนวน 339 คน เป็นนักเรียนชาย 167 คน และเป็นนักเรียนหญิง 172 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 111 คน เป็นนักเรียนชาย 58 คน นักเรียนหญิง 53 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 56 คน นักเรียนหญิง 58 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 114 คน เป็นนักเรียนชาย 53 คน นักเรียนหญิง 61 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (Yamane. 1996 : 583) โดยใช้ระดับชั้นและเพศเป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มีทั้งหมด 7 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 5.651 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6668

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 6.584 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8515

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 5.819 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8206

ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 3.765 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5308

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.179 - 5.964 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8249

ตอนที่ 7 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.248 - 3.962 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7834

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ปีการศึกษา 2550

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 339 ฉบับที่สร้างขึ้น ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนด้วยการชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน ระหว่างวันที่ 20 กุมภาพันธ์ - 15 มีนาคม 2551 ได้ข้อมูลกลับคืนมาครบทุกฉบับ

3. ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยแสดงการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าร้อยละ
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง – กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย $t - test$
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่
 - 3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับนิสัยรักการอ่าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
 - 3.2 วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนโรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง (x_{12}) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_{17}) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (x_{18}) ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (x_{19}) และการสนับสนุนด้านการอ่านของครู (x_{20})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_7) และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง:ต่ำกว่าปริญญาตรี (x_{13})

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มี 13 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย (x_1) เพศหญิง (x_2) อายุ (x_3) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (x_4) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (x_5) ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (x_6) อาชีพของผู้ปกครอง:รับราชการ (x_8) อาชีพของผู้ปกครอง:พนักงานบริษัทเอกชน (x_9) อาชีพของผู้ปกครอง:ธุรกิจส่วนตัว (x_{10}) อาชีพของผู้ปกครอง:อื่นๆ (x_{11}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง: ปริญญาตรี (x_{14}) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง: สูงกว่าปริญญาตรี (x_{15}) และบุคลิกภาพ (x_{16})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_{17}) การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง (x_{18}) และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน (x_{19}) โดยปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ร่วมกันพยากรณ์นิสัยรักการอ่านได้คิดเป็นร้อยละ 45.90

5. สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ได้แก่

5.1 สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.721 + .455x_{17} + .281x_{18} + .163x_{19}$$

5.2 สมการพยากรณ์นิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .566 x_{17} + .363x_{18} + .145x_{19}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน และการสนับสนุนด้านการอ่านของครู อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะสามารถมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อหนังสือให้ลูกอ่านได้หรือสามารถให้เงินลูกซื้อหนังสือที่ต้องการอ่านได้ ดังที่ ฌ็องส์ ทองปาน (2526:5) กล่าวว่า เนื่องจากหนังสือที่มีจำหน่ายในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง ผู้ที่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้น้อยไม่อาจหาซื้อมาอ่านได้ด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อเล็กซานเดอร์ (Alexander. 1982 : 124 - A) ที่พบว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของเด็ก ตรงกับคำกล่าวของ สเตเจอร์ (2526:28-29) ที่กล่าวว่าถ้าหากพ่อแม่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจดีจะมีเวลาพูดคุยอ่านหนังสือให้ลูกได้เห็นเป็นตัวอย่าง และมีปัจจัยพอที่จะหาหนังสือให้ลูกอ่าน หรือให้ของขวัญในโอกาสสำคัญ ๆ ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสหทัย ชินสมบุรณ์ (2527:76-88) ที่ศึกษาเรื่องอิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการอ่านของนักเรียนในด้านจำนวนหนังสือที่ไม่ใช่แบบเรียน

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก มีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีแรงจูงใจอยากจะทำอย่างสม่ำเสมอหาอ่านด้วยตนเอง โดยที่ไม่ต้องมีใครบังคับซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงนิสัยรักการอ่าน ดังที่ ริชาร์ด เจ. สมิท และเดลดี จอห์นสัน (1976:20-27) กล่าวไว้ว่าแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาทางการอ่านของเด็ก แรงจูงใจที่จะทำให้เด็กอ่าน มีทั้งแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายใน ซึ่งแรงจูงใจภายในเกิดจากการค้นพบคุณค่าของการอ่านด้วยตนเอง เช่น ได้รู้เหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น ส่วนแรงจูงใจภายนอก ได้มาจากการส่งเสริมของพ่อแม่ ครูอาจารย์หรือเพื่อน ๆ ในรูปแบบของการให้รางวัล คำชมเชย การรายงาน ความก้าวหน้า การแนะนำด้านการอ่าน เป็นต้น ซึ่งวันทนา เมืองจันทร์ (2547:27-29) ได้กล่าวถึง วิธีการสร้างแรงจูงใจให้เด็กรักการอ่าน ให้แสดงความชื่นชมในความพยายามของเขาที่จะอ่าน พ่อแม่ และครูควรใช้วิธีการค่อยเป็นค่อยไป และการยืดหยุ่นมากกว่าการบังคับลูก กระตุ้นให้เขาได้ฝึกอ่าน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่าน

1.3 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองสนับสนุนด้านการอ่านมาก มีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะนิสัยรักการอ่านไม่ใช่ทักษะหรือพรสวรรค์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ รวมทั้งไม่ถ่ายทอดได้ทางกรรมพันธุ์ แต่จะต้องถูกปลูกฝังตั้งแต่ยังเด็ก ดังที่ สุขุม เกลยทรัพย์ (2530:30) กล่าวว่า การปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านจะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กมีอายุน้อยเพราะทักษะความสามารถในการอ่านซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนานิสัยในการอ่าน มิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากจะต้องได้รับการฝึกฝนอยู่เป็นนิจ นอกจากนี้ผู้ปกครองที่มีนิสัยรักการอ่าน โดยแสดงพฤติกรรมให้ลูกเห็นอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นสิ่งสำคัญในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กด้วย ดังที่ซัลลิแวน (Sullivan. 1976:15) กล่าวไว้ว่าผู้ปกครองที่มีนิสัยรักการอ่าน และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านจะมีบทบาทสนับสนุนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กอย่างแท้จริง จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านติดตัวตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ดอลล์แมนและคนอื่น (1978:42) กล่าวไว้ว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านจะพบว่าเป็นเด็กที่มีความสามารถในการอ่านและเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านเช่นกัน

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชุชม และสุภาพร ลอยด์ (2529:49) ได้ศึกษาการส่งเสริมการอ่านในครอบครัวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้ปกครองส่งเสริมให้เด็กอ่านตั้งแต่อายุน้อยในปริมาณมากเท่าใด เมื่อโตขึ้นเด็กจะอ่านมากขึ้นเท่านั้น การส่งเสริมการอ่านเกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.4 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนดีมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมของหนังสือให้นักเรียนเข้าไปเลือกอ่าน หากห้องสมุดและห้องเรียนมีลักษณะทางกายภาพที่ดีก็จะทำให้นักเรียนสนใจเข้าไปอ่านหนังสือมากขึ้น และค้นคว้าหาความรู้ในห้องเรียนอยู่เสมอ ดังที่ วิไล ประกิจ (2531:14) กล่าวว่า ถ้าครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนได้ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่อ่านหนังสือ ก็จะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กได้

ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิโชติ จุลมณี (2542 : 106) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและความต้องการจัดกิจกรรมสร้างเสริมการอ่านสำหรับห้องสมุดโรงเรียนประถม พบว่าสภาพการจัดห้องสมุดดีเด่นในโรงเรียนประถมศึกษา มีการจัดกิจกรรมจูงใจให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งการจัดกิจกรรมในห้องสมุดส่งเสริมให้นักเรียนสนใจในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (สมชาย พุทธิมา. 2540 : 144) ซึ่งสอดคล้องกับ ญัฐนิช อักษรวรรณ (2544 : 81) ที่กล่าวว่า การจัดห้องสมุดให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีมีบรรยากาศดี สะอาด สวยงาม มีการจัดทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นระบบค้นหาได้ง่าย เพื่อเป็นแรงจูงใจและส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น

1.5 การสนับสนุนด้านการอ่านของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ครูสนับสนุนด้านการอ่านมาก มีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะครูมีส่วนสำคัญในการช่วยผลักดันให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านได้มาก ดังที่ มาลินี นิ่มเสมอ (2523:26-28) กล่าวว่า ครูมีส่วนช่วยปลูกฝังให้เด็กรักการอ่านได้มาก โดยช่วยแนะนำให้เด็กรู้จักอ่านหนังสือประกอบการเรียนวิชาต่าง ๆ

ผลการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของโรแลนด์ (1985:827A) ที่ได้เปรียบเทียบวิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจในการอ่านหนังสือ โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเมืองมอนดانا วิธีการคือให้ทำกิจกรรมคือ การเล่นเกม การให้เด็กอ่านหนังสือเอง และการฉายสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับเรื่องนั้น โดยหนังสือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นหนังสือชื่อเดียวกัน เมื่อจัดกิจกรรมเสร็จแล้วจะมีการทดสอบว่ากลุ่มใดจะสนใจและจำเรื่องราวของหนังสือได้มากที่สุด ผลปรากฏว่าการให้เด็กอ่านหนังสือเองและการฉายสไลด์ประกอบเสียงเกี่ยวกับเรื่องนั้น จะก่อให้เกิดความสนใจและจำเรื่องได้มากกว่า

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง:ต่ำกว่าปริญญาตรี อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อย มีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะไม่สนใจอ่านหนังสือ ไม่ชอบชวนหาความรู้เพิ่มเติม ดังที่ เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2528:93) กล่าวว่า เด็กที่รักการอ่านหนังสือจะมีสติปัญญาดีกว่าเด็กเรียนเก่งแต่ไม่อ่านหนังสือ ซึ่งจะไม่มีการพัฒนาสติปัญญาและพัฒนาตนเองให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุขุม เถลยทรัพย์ (2531:41) ที่กล่าวว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาดีจะอ่านหนังสือมากกว่าเด็กที่มีระดับสติปัญญาปานกลาง และตรงกับงานวิจัยของ เบลน (Blain. 1983:125A) ที่พบว่า เด็กที่มีประสบการณ์ในการอ่านสามารถทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน การวิเคราะห์คำศัพท์ได้คะแนนดีกว่าเด็กที่ไม่มีประสบการณ์ในการอ่าน

2.2 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง:ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความสัมพันธ์ทางลบกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองไม่เห็นความสำคัญของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ไม่ให้ความสนใจในการส่งเสริมการอ่าน ไม่รู้ว่าจะจัดสภาพแวดล้อมเพื่อปลูกฝังเด็กอย่างไร ผู้ปกครองไม่มีเวลาว่างในการให้คำแนะนำด้านการอ่าน ตลอดจนไม่สามารถกระตุ้นหรือเลือกซื้อหนังสือที่ดีมีประโยชน์ให้นักเรียนอ่านได้

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มี 13 ปัจจัย ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง อายุ ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ อาชีพของผู้ปกครอง : พนักงานบริษัทเอกชน อาชีพของผู้ปกครอง : ธุรกิจส่วนตัว อาชีพของผู้ปกครอง : อื่น ๆ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : ปริญญาตรี ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง : สูงกว่าปริญญาตรี และบุคลิกภาพ อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 เพศชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชายบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเพศชายสนใจในเรื่องรวบรวมข่า มี ความมั่นใจในความคิดและการกระทำของตนเองไม่ค่อยตามไปกับกลุ่มมีอิทธิพลทางความคิด จึงมีหนังสือจำนวนมากที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้ชายในเรื่องที่สนใจ เช่น กีฬา กิจกรรมนันทนาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างเพศเป็นสาเหตุให้คนเราแตกต่างกันในเรื่องการอ่าน ในระดับประถมศึกษาเด็กผู้ชายส่วนใหญ่อ่านหนังสือน้อย นอกจากนี้ยังพบว่าชายและหญิงแตกต่างกันหลายด้าน เช่น ทักษะ ทักษะคิด ความสนใจ การแสดงพฤติกรรม จากการค้นคว้าปรากฏว่าชายหรือหญิงสามารถเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่การที่ชายหรือหญิงมีทัศนคติหรือความสนใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกันเป็นเพราะขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ดังคำกล่าวของ จีวลิทซ์ บัญญัติ (2525 : 40) จึงทำให้นิสัยรักการอ่านแตกต่างกัน

นักเรียนชายบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะเพศชายไม่สนใจการอ่านหนังสือ จึงไม่ต้องการแสวงหาความรู้นอกเหนือจากตำราเรียน และสนใจกิจกรรมอื่น เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร พวงเพชร (2541:84-96) ที่ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนชายมีนิสัยรักการอ่านน้อย

3.2 เพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนหญิงบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะสนใจในเรื่องรวบรวมข่า หรือมีหนังสือจำนวนมากที่จัดทำขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้หญิงในแง่วิถีชีวิต เช่น ความสวยความงาม ดารา เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ พันธนิยะ (2535:90-96) ที่ศึกษาเรื่องการส่งเสริมการอ่านโดยใช้ตัวแปรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรักการอ่านในนักเรียนประถมศึกษา พบว่านักเรียนหญิงมีพฤติกรรมรักการอ่านมากกว่านักเรียนชายและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังคณา กล่อมฤทธิ์ (2532:83-84) พบว่านักเรียนหญิงมีนิสัยรักการอ่านมากชอบอ่านอยู่เสมอ

นักเรียนหญิงบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะเพศหญิงสนใจในกิจกรรมประเภทต้องใช้เวลาอื่น ๆ หรือมีสิ่งที่อยู่ในความสนใจอื่นมากกว่า เช่น คุยกับเพื่อน ทำการฝีมือ เป็นต้น จากการค้นคว้าปรากฏว่าชายหรือหญิงสามารถเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้ทัดเทียมกัน แต่การที่ชายหรือหญิงมีทัศนคติหรือความสนใจในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ไม่เหมือนกันเป็นเพราะขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม ดังคำกล่าวของ จีวลิทซ์ บัญญัติ (2525 : 40)

3.3 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่มีอายุในวัยนี้บางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่ต้องใส่ใจในการเรียน สามารถหาซื้อหนังสือและเลือกหนังสืออ่านที่ตรงกับความสนใจของตนเองได้

นักเรียนที่มีอายุในวัยนี้บางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะยังอยู่ในวัยเด็ก มีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจที่เป็นกรมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากกว่าจะเป็นกิจกรรมที่ทำคนเดียว

3.4 ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 บางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่เริ่มตระหนักและเอาใจจริงจังต่อการเรียน จึงต้องการอ่านหนังสือให้มากขึ้นเพื่อมีความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะเป็นระดับชั้นที่อยู่ในวัยเด็กทำให้หาหนังสือที่ตรงกับความสนใจของตนเองไม่ได้ และเป็นวัยที่ชอบกิจกรรมสนุกสนาน เช่น เล่นกีฬา เล่นเกม มากกว่านั่งอ่านหนังสือ

3.5 ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่เริ่มตระหนักและเอาใจจริงจังต่อการเรียน จึงต้องการอ่านหนังสือให้มากขึ้นเพื่อมีความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมจิตร เจลิมสุวิวัฒนาการ (2530:40) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุด พบว่านักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุดมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการอ่านจากห้องสมุด

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 บางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะยังอยู่ในวัยเด็ก และยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องสนใจในเหตุการณ์สิ่งแวดล้อม หรือไม่ใส่ใจกับโลกภายนอกมากนัก

3.6 ระดับชั้นที่ศึกษา : ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่เริ่มตระหนักและเอาใจจริงจังต่อการเรียน จึงต้องการอ่านหนังสือให้มากขึ้นเพื่อมีความรู้รอบตัวให้กว้างขวางขึ้น เพื่อนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร พวงเพชร (2541:84-96) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบอ่านหนังสือเพราะมีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจมากกว่า

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะยังอยู่ในวัยเด็ก และยังไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องสนใจในเหตุการณ์สิ่งแวดล้อม หรือไม่ใส่ใจกับโลกภายนอกมากนัก เป็นวัยที่ชอบกิจกรรมสนุกสนาน เช่น เล่นกีฬา เล่นเกม มากกว่าอ่านหนังสือ

3.7 อาชีพของผู้ปกครอง:รับราชการ ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
 ชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครอง
 มีอาชีพรับราชการบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเป็นอาชีพที่ต้องพบปะกับผู้คนมากและอยู่ใน
 สังคมราชการซึ่งเห็นความสำคัญของการศึกษาและการอ่านหนังสือ จึงทำให้ผู้ปกครองเห็น
 ความสำคัญของการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพรับราชการบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะอาชีพ
 ข้าราชการมีรายได้ต่ำ และจำเป็นต้องหารายได้ไปใช้ในความจำเป็นด้านอื่น ทำให้ขาดกำลังทรัพย์ซื้อ
 หนังสือที่นอกเหนือจากตำราเรียนให้นักเรียนของตน ทำให้นักเรียนไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ
 การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน

3.8 อาชีพของผู้ปกครอง:พนักงานบริษัทเอกชน ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่าน
 ของนักเรียนชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า
 นักเรียนที่ผู้ปกครองทำงานบริษัทเอกชนบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะสามารถมีกำลังทรัพย์
 เพียงพอที่จะซื้อหนังสือให้ลูกอ่านได้หรือสามารถให้เงินลูกซื้อหนังสือที่ต้องการอ่านได้ ดังที่ ณรงค์
 ทองปาน (2526:5) กล่าวว่า เนื่องจากหนังสือที่มีจำหน่ายในปัจจุบันมีราคาค่อนข้างสูง ผู้ที่ไม่มี
 รายได้หรือมีรายได้น้อยไม่อาจหาซื้อมาอ่านได้ด้วยตนเอง

นักเรียนที่ผู้ปกครองทำงานบริษัทเอกชนบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะ
 ผู้ปกครองต้องทำงานหนักจึงไม่มีเวลาเพียงพอให้กับลูก และไม่มีโอกาสใช้เวลาในการสนับสนุนการ
 อ่านของลูกเท่าที่ควร

3.9 อาชีพของผู้ปกครอง:ธุรกิจส่วนตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของ
 นักเรียนชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่
 ผู้ปกครองประกอบธุรกิจส่วนตัวบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีกำลังทรัพย์เพื่อซื้อ
 หนังสือให้ลูก เนื่องจากเป็นเจ้าของกิจการซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องขวนขวายหาความก้าวหน้าในชีวิตอยู่
 เสมอ จึงทำให้ต้องแข่งขันและพัฒนาตนเองให้ทันกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ทำให้
 ผู้ปกครองซึ่งประกอบธุรกิจส่วนตัวต้องหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสืออยู่เสมอ ซึ่งเป็นการเอื้อต่อการ
 ปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน

นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบธุรกิจส่วนตัวบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะ
 ผู้ปกครองต้องทำงานหนักจึงไม่มีเวลาเพียงพอให้กับลูก และไม่มีโอกาสใช้เวลาในการสนับสนุนการ
 อ่านของลูกเท่าที่ควร

3.10 อาชีพของผู้ปกครอง:อื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้น
 ชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่ผู้ปกครอง
 ประกอบอาชีพอื่น ๆ บางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะสามารถมีกำลังทรัพย์เพียงพอที่จะซื้อ
 หนังสือให้ลูกอ่านได้หรือสามารถให้เงินลูกซื้อหนังสือที่ต้องการอ่านได้ ทำให้ผู้ปกครองซึ่งประกอบ
 ประกอบอาชีพอื่น ๆ เห็นความสำคัญที่ต้องหาความรู้ด้วยการอ่านหนังสืออยู่เสมอ ซึ่งเป็นการเอื้อต่อ
 การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้นักเรียน

นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่น ๆ บางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีรายได้ต่ำ และจำเป็นต้องหารายได้ไปใช้ในความจำเป็นด้านอื่น ทำให้ขาดกำลังทรัพย์ซื้อหนังสือที่นอกเหนือจากตำราเรียนให้นักเรียนของตน ทำให้นักเรียนไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก

3.11 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง:ปริญญาตรี ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองมีความมุ่งหวังให้บุตรหลานของตนประสบความสำเร็จในอาชีพ จึงทุ่มเทให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง และเลือกหนังสือที่มีประโยชน์ให้นักเรียนอ่าน ซึ่งเป็นการเอื้อต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สเตเจอร์ (2526:28) ที่กล่าวว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการอ่าน โดยผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงมักจะอ่านหนังสือ และเลือกหนังสือดี ๆ ที่น่าสนใจให้ลูกอ่าน เห็นความสำคัญและสนับสนุนการศึกษาของลูก ๆ ซึ่งมีส่วนเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูกได้

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองไม่มีนิสัยรักการอ่าน และไม่กระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยากอ่านหนังสือหรือชวนขยายหาความรู้เพิ่มเติม

3.12 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง:สูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือและการศึกษาจึงเอาใจใส่ปลูกฝังให้ลูกมีนิสัยรักการอ่านด้วย นอกจากนี้ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงยังสามารถเลือกหนังสือที่มีคุณประโยชน์ให้กับเด็กได้เหมาะสมกับเพศ วัย และความสนใจของเด็กด้วย

ผลการศึกษครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของมอร์โร (1983:230) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียนกับความสนใจในการอ่านของเด็กในระดับอนุบาล โดยการจำแนกเด็กที่มีความสนใจในการอ่านออกเป็นกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ พบว่า พ่อแม่ของเด็กกลุ่มสูงมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าพ่อแม่ในกลุ่มต่ำ

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองไม่มีนิสัยรักการอ่าน หรือไม่ได้จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมภายในบ้านที่เอื้อต่อการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กเท่าที่ควร

3.13 บุคลิกภาพ ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอบางคนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะเป็นคนรักความก้าวหน้า ฝ่าฟันอุปสรรค และต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตสูง จึงต้องอ่านหนังสือเพื่อเป็นการพัฒนาชีวิตของตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ภายนอก

นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอบางคนมีนิสัยรักการอ่านไม่ดี ทั้งนี้เพราะเป็นคนมีลักษณะนิสัยไม่อยู่นิ่ง คล่องแคล่วว่องไว จึงต้องการทำกิจกรรมที่ฉับไว และทำด้วยความรวดเร็ว ไม่ต้องการจดจ่อทำกิจกรรมที่ต้องอาศัยความนิ่ง

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน อภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับแรก แสดงว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนมากทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีแรงจูงใจอยากจะทำอย่างขวนขวายหาอ่านด้วยตนเอง โดยที่ไม่ต้องมีใครบังคับซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงนิสัยรักการอ่านดังที่ ริชาร์ด เจ. สมิท และ เดลดี จอห์นสัน (1976:20-27) กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการพัฒนาการอ่านของเด็ก แรงจูงใจที่จะทำให้เด็กอ่านมีทั้งแรงจูงใจภายนอกและแรงจูงใจภายในซึ่งเกิดจากการค้นพบคุณค่าของการอ่านด้วยตนเอง เช่น ได้รู้เหตุการณ์ต่าง ๆ รอบตัว ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานจากเรื่องที่อ่าน เป็นต้น ส่วนแรงจูงใจภายนอก ได้มาจากการส่งเสริมของพ่อแม่ ครู อาจารย์หรือเพื่อน ๆ ในรูปแบบของการให้รางวัล คำชมเชย การรายงาน ความก้าวหน้า การแนะนำด้านการอ่าน เป็นต้น

4.2 การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่สอง แสดงว่า การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครองมากทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะนิสัยรักการอ่านไม่ใช่ทักษะหรือพรสวรรค์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ รวมทั้งไม่ถ่ายทอดได้ทางกรรมพันธุ์ แต่จะต้องถูกปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ดังที่ สุขุม เฉลยทรัพย์ (2530:30) กล่าวว่า การปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านจะต้องเริ่มตั้งแต่เด็กมีอายุน้อยเพราะทักษะความสามารถในการอ่านซึ่งเป็นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนานิสัยในการอ่านมิได้เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด หากจะต้องได้รับการฝึกฝนอยู่เป็นนิจ นอกจากนี้ผู้ปกครองที่มีนิสัยรักการอ่าน โดยแสดงพฤติกรรมให้ลูกเห็นอย่างสม่ำเสมอก็จะเป็นสิ่งสำคัญในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กด้วย ดังที่ซัลลิแวน (Sullivan. 1976:15) กล่าวว่าผู้ปกครองที่มีนิสัยรักการอ่าน และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านจะมีบทบาทสนับสนุนและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กอย่างแท้จริง จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านติดตัวตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ดอลล์แมนและคนอื่น (1978:42) กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านจะพบว่าเด็กที่มีความสามารถในการอ่านและเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านเช่นกัน

4.3 ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียนดีทำให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านดี ทั้งนี้เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวมของหนังสือให้นักเรียนเข้าไปเลือกอ่าน หากห้องสมุดและห้องเรียนมีลักษณะทางกายภาพที่ดีก็จะทำให้นักเรียน

สนใจเข้าไปอ่านหนังสือมากขึ้น และค้นคว้าหาความรู้ในห้องเรียนอยู่เสมอ ดังที่ วิไล ประกิจ (2531:14) กล่าวว่า ถ้าครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนได้ร่วมมือกันในการจัดกิจกรรมขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่อ่านหนังสือ ก็จะช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่นักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน การสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง และลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน ดังนั้น ทางโรงเรียนควรมีการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยเหล่านี้ได้ดังนี้

1.1 ควรมีการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยการจัดกิจกรรม พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่อ่านหนังสือ

1.2 ควรมีการพัฒนาด้านการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง โดยทำความเข้าใจให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงความสำคัญของการอ่าน เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านต่าง ๆ ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสือเป็นประจำ

1.3 ควรมีการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน โดยการจัดบรรยากาศให้สดชื่น สะอาด สวยงาม มีแสงสว่างเพียงพอ จัดทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ค้นหาได้ง่าย มีวัสดุอุปกรณ์ภายในห้องที่ทันสมัย และจัดกิจกรรมจูงใจเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน โดยเฉพาะปัจจัยที่สามารถปลูกฝังหรือพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ง่าย เช่น รูปเล่มของหนังสือ อิทธิพลของเพื่อน สภาพแวดล้อมทางสังคม เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้กับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างให้นิสัยรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การทำการวิจัยเชิงทดลองและการสร้างชุดการสอนเพื่อพัฒนานิสัยรักการอ่าน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ว่องวัฒนสิน. (2543). เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ส่งเสริมการพิมพ์.
- กรมวิชาการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2539). การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. ตุลาคม – ธันวาคม 2538. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กรุงเทพมหานคร. (2539, กรกฎาคม-ธันวาคม). ปัจจัยในการส่งเสริมให้ลูกเป็นเด็กยุคใหม่. ข่าวสารห้องสมุดประชาชน. 11(16) : 35.
- จินตนา ไบกาชฎี. (2534). การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2548, กันยายน-ตุลาคม). "ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน รากฐานการพัฒนาการอ่าน...จริงหรือ." จันทรเกษม (186) : 2.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2525). จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาคาร.
- ฉวีวรรณ จึงเจริญ. (2539, มกราคม) "บันลัดฟ้าสู่อสิราเอลและงานการปฐมวัย". มติชนรายวัน : 25.
- ชัยวัฒน์ คุปตะระกุล. (2530). การส่งเสริมการอ่าน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตร.
- เชริษา ใจแผ้ว. (2532). ภาษาไทยสำหรับเด็กปฐมวัย. ยะลา : คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูยะลา.

- ณรงค์ ทองปาน. (2530). *การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินท์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. (2529). *การควบคุมอิทธิพลสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชน*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงพร พวงเพ็ชร. (2541). *การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร บุญผดุง. (2546). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านจากครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดสระบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงพล ภูมิพัฒน์. (2538). *จิตวิทยาสังคม*. นนทบุรี : อาร์ เอส พรินติ้ง.
- ทวี มุขระโกษา. (2510). *ทัศนคติและความสนใจในการอ่านของเด็กอายุ 11-16 ปี รายงานการสัมมนาเรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กอายุ 11-16 ปี*. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- นลินี บำเรอราช. (2529). *การอ่านเพื่อชีวิต*. เอกสารประกอบการสอนวิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยการณ, ปทุมธานี.
- นิภา แก้วศรีงาม. (2528, มีนาคม) “พ่อ-แม่-ลูก ตอนลูกวัยก่อนเข้าเรียน”, *ฟ้าราม*. 4 : 40 - 49.
- เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (2528, 15 มกราคม). “ห้องสมุดคุณยายกับเด็ก ๆ”. *แม่และเด็ก*. 8 (148) : 92-95.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปราณี รัตน์. (2541). *ตัวแปรคัดสรรที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดเชียงราย*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พาณี พิทักษา. (2532). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยในการอ่าน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ไพโรจน์ เบาใจ. (2545, ตุลาคม-ธันวาคม). อินเทอร์เน็ต. หนังสือ. 2 (8) : 22-26.

มยุรี กันทะลือ. (2543). ผลของการจัดกิจกรรมการอ่านตามแนวการสอนภาษาแบบ
ธรรมชาติต่อการพัฒนาการด้านการอ่านภาษาไทยของเด็กปฐมวัยที่พูดภาษาถิ่น.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วี.เจ.พรินติ้ง.

มานิต บุญประเสริฐ. (2526). ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน. กรุงเทพฯ : จันทระเกษม.

ยุวดี เทียรทประสิทธิ์. (2536). การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน. ม.ป.พ.

รัถพร ชังธาดา. (2531). หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม : ภาพวิชาบรรณารักษ์และ
สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

วรรณ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

วิฑูรย์ รอดแย้ม. (2534). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิทยา วิมลถนอม. (2530). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและทัศนคติของ
ผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิไล ประกิจ. (2531). การศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมการอ่าน
สำหรับห้องสมุดโรงเรียนมัธยม. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. (2538). *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน*. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

สมจิตร เกลิมวิวัฒนาการ. (2530). *การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับและไม่ได้รับบริการส่งเสริมการอ่านของห้องสมุด*.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สมใจ ทองเรือง. (2537, กรกฎาคม). "กศน. จะรณรงค์ให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่านได้
อย่างไร" *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับการศึกษาตลอดชีวิต*. 16 (5) :
18 - 24.

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย. (2547, กุมภาพันธ์ - เมษายน).
ผลการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ.2546. หนังสือ. 3 (11) : 19.

สวัสดิ์ เรื่องพิเศษ. (2523). *วรรณกรรมเด็ก*. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

สหทัย ชินสมบุญ. (2528). *อิทธิพลของสภาพครอบครัวที่มีต่อการอ่านของเด็กนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสายน้ำทิพย์*. วิทยานิพนธ์ อ.ม.(บรรณารักษศาสตร์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2529). *การส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.

สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). *การส่งเสริมการอ่าน*. ปทุมธานี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรม
ราชูปถัมภ์.

สุพรรณี วราทร. (2539, มกราคม). *ข่าวหนังสือและการอ่าน*. *วารสารบรรณารักษศาสตร์*.
15 (1) : 69-70.

สุพจน์ พันธุ์ยะ. (2535). *การส่งเสริมการอ่านโดยใช้ตัวแปรเพื่อพัฒนาพฤติกรรมรักการ
อ่านในนักเรียนประถมศึกษา*. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุวิทย์ ยีวรพันธ์. (2516, มีนาคม - เมษายน). *วิธีที่จะให้หนังสือเข้าสู่ประชาชน*. *ห้องสมุด*.
2 : 147-156.

เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ,สำนักงาน. (2534). *การเสริมสร้างประชาธิปไตยในครอบครัว*.
กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์.

อภิญชลิต พุทธมัตย์. (2531). *การศึกษาเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านและการยืมหนังสือ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปริญญาโท กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อังคณา กล่อมฤทธิ์. (2531). *ความอยากรู้อยากเห็น นิสัยรักการอ่านและคุณสมบัติส่วนตัว
บางประการของนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดมากและนักเรียนที่เข้าใช้ห้องสมุดน้อย*.
ปริญญาโท กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อรสา กุมาริ ปุกหุด. (2524). *หนังสือสำหรับเด็ก*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก
(หน่วยที่ 8-15). พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

อรสา กุมาริ ปุกหุด. (2524). *เด็กกับหนังสือ*. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก
หน้า 317-325 พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Alexander, Douglas Graham. (1982, July). "Dimention of Reading Attitude of
Primary Students" *Dissertation Abstracts*. 44(7) : 124-A.

Anamba Nwagobi. (1979, August). "How to Promote Reading Habit in Child."
Imo States School Libraries Association Bulletin. 8 : 64-71.

Bandura, Albert. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social
Cognitive Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall.

Blain, Heather Ilene. (1983, July). "A Case Study Comparison Between Early
Readers and Non-Early Readers." *Dissertation Abstract*. 44 : 125-A.

Goodman, K. (1971). *The Psychology of Second Language Learning*. Cambridge
University Press.

Gray, W. (1984). *On Their Own in Reading*. Chicago, Ill : Scott Forsman.

Hurlock, Elizerbeth B. (1978). *Child Development*. Auckland : Mc Graw Hill.
International Book.

James, Drucilla. (1978, June). *Promoting Voluntary Reading*. The School Library.
26 : 116-122.

Lee, Carol Sue. (1985, January). "The Contribution of Selected Home Environmental
Factors to the Reading Achievement of School Aged Children." *Dissertation
Abstracts*. 45(1) : 25021-A.

Leu, Donald J. and Kinzer. (1995). *Effective Reading Instruction, K-8*. New Jersey :
Rentice-Hall, Inc.

Miller, Michael C. (1984, May). "Factors Related to Book – Saring Behaviors of
Parents and Young Children." *Dissertation Abstracts*. 44(5) : 3338-3339A.

Morrow, Lesley Mandel. (1983, March - April). "Home and School Correlates
of Early Interest in Literature." *Journal of Educational Research*. 4 (3) :
211-230.

Neuman, Susan B. (1986, January). "The Home Environment and Fifth Grade
Student Leisure Reading." *The Elementary School Journal*. 86(3) : 335-342.

Smith, J. Richard & Johnson, Dale D. (1976). *Teaching Children to Read* :
Addison Wesley.

Sullivan, G. (1976). *A Reason To Read : A Report on an International Symposium
on the Promotion of the Reading Habit*. New York : Academy for Educational
Development.

Tinker, Miles A. and Constance McCullough. (1962). *Teaching Elementary Reading*.
New York : Appleton - Century - Crofts.

Tooze, Ruth. (1957). *Your Children Want to Read*. Englewood Cliffs New Jersey :
Prentice-Hall,

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดนิมมานรดี
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามประกอบด้วย 7 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของห้องสมุดและห้องเรียน
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของครู
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนักเรียนไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อการเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนักเรียนไม่ต้องลงชื่อของนักเรียน คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวเบญจางค์ ปั่นคล้าย
นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมคำลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
ของนักเรียน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ ปี

3. ระดับชั้น

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

() ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

5. อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

() รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() พนักงานบริษัทเอกชน

() ธุรกิจส่วนตัว

() อื่น ๆ (โปรดระบุ)

6. รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เดือนละ บาท

7. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

() ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

() ระดับปริญญาตรี

() ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	นักเรียนต้องทำสิ่งต่าง ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา					
2	นักเรียนไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องกระตือรือร้นในการทำงาน					
3	นักเรียนเป็นคนที่เริ่มต้นทำสิ่งใดแล้วต้องทำให้สำเร็จ					
4	เพื่อนส่วนใหญ่เห็นว่านักเรียนเป็นคนจริงจังกับการเรียน					
5	นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างรวดเร็ว					
6	นักเรียนพร้อมที่จะทำงานหลายอย่างในเวลาเดียวกัน					
7	เมื่อนักเรียนมีปัญหาการเรียน นักเรียนรู้สึกท้อถอยและหนีปัญหา					
8	เมื่อนักเรียนมีนัด นักเรียนจะไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------

						ที่สุด
9	นักเรียนมองว่าตัวเองเป็นคนใจเย็น อดทนและรอคอยได้อย่างไม่หงุดหงิด					
10	นักเรียนรู้สึกสนุกกับบทเรียนที่ยาก					
11	นักเรียนคิดว่าเพื่อนๆ ในกลุ่มทำงานได้ ไม่ถูกใจนักเรียน					
12	นักเรียนปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย อย่างดีที่สุด					
13	นักเรียนชอบแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มพูน ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ					
14	นักเรียนเป็นคนไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟัง คนอื่นพูดเพื่อเจ้า					

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	นักเรียนตั้งใจทำงานตามแผนการที่วางไว้ทุกอย่าง					
2	แม้ว่างานที่นักเรียนทำจะยากเพียงใด นักเรียนก็พยายามทำงานนั้นน้อยอย่างเต็มความสามารถ					
3	ข้าพเจ้าชอบเรียนวิชาที่ไม่มีภาระบ้าน					
4	เพื่อนๆ ยอมรับว่านักเรียนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ					
5	นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ					
6	เมื่อนักเรียนเห็นว่าเพื่อนประสบความสำเร็จในการเรียน นักเรียนก็อยากเป็นเช่นนั้นบ้าง					
7	นักเรียนบอกให้ผู้ปกครองทราบเมื่อนักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------

						ที่สุด
8	นักเรียนรู้สึกเบื่อ แล้วหยุดทำงานบ่อยครั้ง ทั้งๆ ที่ทำไปได้ไม่นาน					
9	ก่อนสอบแต่ละครั้ง นักเรียนจะต้องทบทวนบทเรียนก่อนเสมอ					
10	นักเรียนเรียนหนังสือไปวันๆ โดยไม่คาดหวังว่าจะเรียนได้สำเร็จมากนักน้อยเพียงใด					
11	เมื่อพบว่างานที่ทำอยู่นั้นยุ่งยาก นักเรียนเลิกทำทันที					
12	นักเรียนมีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง					
13	เมื่อนักเรียนทำงานที่คลุมออบหมายไม่ถูกต้อง นักเรียนจะค้นหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้					
14	นักเรียนทุ่มเทอ่านหนังสืออย่างหนักเพื่อให้ได้คะแนนดี					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่านของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ที่บ้านของนักเรียนมีที่ให้อ่านหนังสือได้อย่างสะดวกสบาย					
2	นักเรียนรู้สึกว่าร่ายการที่บ้านไม่เหมาะสมในการอ่านหนังสือ					
3	นักเรียนรู้สึกเบื่อถ้าต้องอ่านหนังสือที่บ้านเป็นเวลานาน					
4	บ้านของนักเรียนมีหนังสือเล่มใหม่ที่น่าสนใจอยู่เสมอ					
5	ที่อ่านหนังสือในบ้านของนักเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ					
6	ผู้ปกครองพานักเรียนไปชมนิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือ					
7	ผู้ปกครองมักให้หนังสือเป็นของขวัญแก่นักเรียนเสมอ					
8	ผู้ปกครองให้นักเรียนอ่านหนังสือนิทานให้ฟัง					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
9	ผู้ปกครองจัดหาหนังสือพิมพ์และวารสารไว้ให้ข้าพเจ้าอ่านที่บ้าน					
10	ผู้ปกครองกำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสือก่อนเข้านอนทุกวัน					
11	ผู้ปกครองพานักเรียนไปร้านหนังสือเป็นประจำ					
12	ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนเช่าหนังสือที่นักเรียนสนใจมาอ่านได้					
13	ผู้ปกครองซื้อหนังสือนอกเหนือจากหนังสือเรียนให้นักเรียนอ่าน					
14	ผู้ปกครองเล่นิทานให้นักเรียนฟังเมื่อมีเวลาว่าง					
15	ผู้ปกครองให้นักเรียนพาเพื่อนมาอ่านหนังสือที่บ้าน					

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ลักษณะทางกายภาพของห้องสมุด ห้องสมุดมีหนังสือไว้บริการหลายประเภท					
2	ห้องสมุดจัดหนังสือให้นักเรียนหยิบ ได้อย่างสะดวก					
3	ห้องสมุดมีบริการตอบคำถามเมื่อ นักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัย					
4	บรรณารักษ์จัดสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นักเรียน เพื่อจะใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกต้อง					
5	ห้องสมุดมีบรรยากาศดี เช่น มีแสงสว่างเพียงพอและตกแต่งสวยงาม					
6	ในห้องสมุดมีเสียงดังรบกวนสมาธิของผู้ใช้บริการ					
7	หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดมีจำนวนเพียงพอและตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------------

						ที่สุด
8	ลักษณะทางกายภาพของห้องเรียน ภายในห้องเรียนมีมุมสำหรับอ่าน หนังสือ					
9	ครูจัดหนังสือให้นักเรียนหยิบได้ อย่างสะดวก					
10	นักเรียนสามารถยืมหนังสือจากมุม หนังสือในห้องเรียนไปอ่านที่บ้านได้					
11	ห้องเรียนมีบรรยากาศดี เช่น มีแสง สว่างเพียงพอและตกแต่งสวยงาม					
12	หนังสือที่มีอยู่ในห้องเรียนมีจำนวน เพียงพอและตรงกับความต้องการ ของนักเรียน					
13	มุมหนังสือในห้องเรียนมีหนังสืออ่าน เพิ่มเติมจำนวนมาก					

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	ครูร่วมมือกับบรรณารักษ์จัด นิทรรศการเกี่ยวกับหนังสือ					
2	ครูหาปัญหาจากหนังสือที่แนะนำ ให้อ่าน					
3	ครูจัดเวลาให้นักเรียนได้อ่านหนังสือ ในห้องสมุด					
4	ครูให้นักเรียนเสนอรายงานจาก หนังสือที่ได้อ่าน					
5	ครูวางหนังสือไว้บนชั้นที่สามารถ เห็นและหยิบง่าย					
6	ครูตั้งปัญหาให้นักเรียนค้นหาคำตอบ จากหนังสือในห้องสมุด					
7	ครูมอบหมายให้นักเรียนจัดบอร์ด นิทรรศการในหัวข้อต่าง ๆ					
8	ในโรงเรียนมีคำขวัญเกี่ยวกับการอ่าน หนังสือติดอยู่ตามที่ต่าง ๆ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------

						ที่สุด
9	โรงเรียนของนักเรียนมีโปสเตอร์หรือ การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ไปใช้ บริการห้องสมุด					
10	ครูมอบหมายให้นักเรียนสรุปข่าวจาก หนังสือพิมพ์					
11	ครูให้นักเรียนเล่าเรื่องจากหนังสือ ที่อ่าน					
12	ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านหนังสือ เรียนมาล่วงหน้าก่อนเข้าชั้นเรียน					
13	ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือและบันทึก การอ่านเป็นประจำ					
14	โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น การเล่านิทาน					

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนที่กำหนดไว้ 5 ระดับ

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนบ้างหรือไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1	นักเรียนยืมหนังสือจากห้องสมุดของโรงเรียนไปอ่านที่บ้าน					
2	นักเรียนชอบอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน					
3	เวลาว่างช่วงพักกลางวัน นักเรียนจะไปอ่านหนังสือในห้องสมุด					
4	นักเรียนจะหาหนังสือมาอ่านเพิ่มเติมหลังจากที่ได้เรียนไปแล้วในแต่ละวิชา					
5	นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียน					
6	นักเรียนใช้เวลาว่างโดยการอ่านหนังสือ					
7	นักเรียนอ่านหนังสือเฉพาะเวลาใกล้สอบ					
8	นักเรียนอ่านหนังสือก็ต่อเมื่อถูกพ่อแม่สั่งให้อ่าน					
9	นักเรียนชอบเข้าร้านขายหนังสือทั่วไป					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
10	นักเรียนมักติดตามข่าวจากการอ่านหนังสือพิมพ์หลายฉบับ					
11	เวลาอ่านหนังสือเรื่องใดเรื่องหนึ่งจบแล้วนักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้					
12	นักเรียนเก็บหนังสือไว้เป็นระเบียบ					
13	นักเรียนอยากให้พ่อแม่ซื้อหนังสือให้อ่านบ่อย ๆ					
14	เมื่อนักเรียนเกิดความสงสัยในเรื่องใดนักเรียนจะหาหนังสือ ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาอ่านให้หายสงสัย					
15	นักเรียนดูแลทะนุถนอมหนังสือไม่ให้ชำรุดเสียหาย					

ภาคผนวก ค

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือและคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 6 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.326
2	3.017
3	5.651
4	2.742
5	2.265
6	2.227
7	3.157
8	2.227
9	2.179
10	3.049
11	2.781
12	3.408
13	2.579
14	3.033

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6668

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.449
2	6.010
3	4.852
4	2.309
5	6.584
6	2.402
7	3.286
8	6.010
9	4.062
10	2.274
11	2.179
12	5.779
13	2.333
14	4.181

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8515

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่าน
ของผู้ปกครอง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.094
2	2.579
3	3.580
4	3.097
5	2.179
6	2.274
7	5.819
8	3.078
9	2.544
10	3.891
11	2.179
12	3.494
13	5.593
14	3.109
15	2.339

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8206

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของ
ห้องสมุดและห้องเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.575
2	3.765
3	3.322
4	3.196
5	2.947
6	2.544
7	2.295
8	2.988
9	2.179
10	2.699
11	2.179
12	2.594
13	3.078

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .5308

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามการสนับสนุนด้านการอ่าน
ของครู

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.575
2	2.701
3	3.813
4	2.309
5	2.758
6	3.052
7	5.964
8	3.368
9	2.728
10	2.248
11	2.179
12	2.687
13	3.049
14	4.871

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8249

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามนิสัยรักการอ่าน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.333
2	2.828
3	2.641
4	2.673
5	2.905
6	2.683
7	2.642
8	3.606
9	3.537
10	2.563
11	3.962
12	2.248
13	3.118
14	2.291
15	2.772

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7834

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวเบญจรงค์ ปั่นคล้าย
วันเดือนปีเกิด	3 ตุลาคม 2521
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3/56 ซอยเพชรเกษม 88 ถนนเพชรเกษม แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร 10160
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดนิมมานรดี เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	ระดับประถมศึกษา โรงเรียนวัดดีดวด
พ.ศ. 2540	ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
พ.ศ. 2544	ปริญญาตรี สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ